PEAKONTROLÖRI OTSUS

nr 2-6/15
22.08.2002

Riigihangete korraldus Siseministeeriumis ja tema valitsemisala asutustes

Koostaja:

Jüri Kõrge
Tegevusriskide auditi osakonna peakontrolör

Tallinn
2002

Kokkuvõte

Riigikontroll analüüsis, kuidas Siseministeerium ja tema valitsemisala kolm ametit – Piirivalve-, Politsei- ja Päästeamet – on korraldanud oma hanketegevust pärast uue riigihangete seaduse jõustumist 01.04.2001. Vaadati nii hangete üldist korraldust kui ka konkreetseid riigihankeid (kokku 51 hanget).

Siseministeeriumi põhimääruse kohaselt kuulub valitsemisala asutuste hanketegevuse suunamine ja ka kontroll ministeeriumi ülesannete hulka.

Riigikontroll täheldas olulisi puudusi hangete planeerimises ja rahastamises.

Mõned hanked korraldati kiireloomulisena (st ei korraldatud avatud pakkumismenetlust) vaid seetõttu, et asutus ei olnud oma tegelikke vajadusi hinnanud ning hanketoiminguid alustanud õigel ajal[1]. Hankeid hakati ette valmistama alles siis, kui kaupa või teenust juba vaja oli. Samal põhjusel selgus mitmel juhul alles aasta lõpus, et midagi oli aasta jooksul ostetud nii suure summa eest, et pidanuks korraldama riigihanke.

Kuid mitte alati ei sõltu hanke korraldus, sh hanketoimingute kavandamine ainult hanget korraldavast asutusest. Seda eelkõige suuremate hangete puhul, mil asutus, kes hanget vajab, on paljudel juhtudel ainult hanke vormistajaks, põhimõttelised otsused, eelkõige hanke mahu ja rahastamise osas, teeb aga tema kõrgemalseisev asutus või sellestki kõrgemalseisev institutsioon. Kui hankega on kiire, kuid viimati nimetatud oma otsustega viivitavad, on asutusel suhteliselt raske hanget kõigi nõuete kohaselt korraldada.

Mitte alati polnud selge kohustuste ja vastutuse jaotumine hanke korraldamiseks moodustatud komisjoni, hanke eest vastutavaks määratud ametniku ja hangete korraldamisega tegeleva asutuse struktuuriüksuse vahel.

Palju puudusi täheldas Riigikontroll riigihankemenetlust kajastava dokumentatsiooni vormistamisel ja hoidmisel, samuti hangetealase info edastamisel riigihangete registrile.

Audit näitas, et üldjuhul järgisid auditeeritud asutused riigihangete seaduse neid sätteid, mille eesmärgiks on tagada kõigile potentsiaalsetele kaubapakkujatele võrdsed võimalused hankekonkurssidel osalemiseks ja nende võrdne kohtlemine konkursi käigus.

Audiitorid tuvastasid vaid ühe potentsiaalsete kauba pakkujate tõrjumise selge juhuse. Nende võimaluste kaudse piiramisena võib käsitleda ka mitmeid väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse kasutamise juhtusid[2].

Audiitorid tuvastasid ühe juhuse, kui pakkumised olid avatud pakkumise kutse dokumentides märgitud ajast varem, ilma sellest pakkujaid informeerimata. Nad ei leidnud juhuseid, et edukaks oleks tunnistatud pakkumine, mis selleks hindamiskriteeriumide kohaselt ei oleks pidanud saama. Ühel juhul oli hankeleping sõlmitud edukaks tunnistatud pakkumises olnust ostjale ebasoodsamail tingimustel.

Audiitorid ei leidnud hankelepinguid, mida sõlmimise järgselt oleks tarnijale soodsamaks ja ostjale ebasoodsamaks muudetud.

---

[1] Kiirete hankemenetluste õigustamiseks mõeldi mõnikord välja kummalisi põhjendusi – näiteks Piirivalveamet põhjendas piirivalvurite soojenduspesu õmbleja valikut väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse teel riigikaitselise vajadusega.

[2] Riigihangete seadus sätestab, et üldjuhul tuleb kasutada avatud pakkumismenetlust. Auditeeritud asutuste poolt auditeeritud perioodil korraldatud 84 riigihankest kasutati seda vaid 20 puhul, ülejäänud 64 hanget korraldati väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse abil. Seejuures - kui Päästeamet korraldas 12-st riigihankest 7 väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse teel, siis Politseiameti 27 hanke puhul kasutati viimatinimetatut 26 korral.

Audiitorid ei leidnud hankelepinguid, mida sõlmimise järgselt oleks tarnijale soodsamaks ja ostjale ebasoodsamaks muudetud.

Riigikontrolli arvates pole siseminister valitsemisala asutuste selles tegevusvaldkonnas olevate riskide maandamisele piisavalt tähelepanu pööranud.

Riigikontrolli ettepanekud siseministrile

- Kehtestada üldised juhised hangete läbiviimiseks ministeeriumis ja tema valitsemisala asutustes, seejuures:
  - näha ette hangete aastaplaanide koostamine ja nende kinnitamise kord;
  - sätestada asutuste kohustus kooskõlastada suuremad hanked ministeeriumi konkreetsete ametnikega ning küsimused, millele viimatinimetatud kooskõlastuste andmisel peavad tähelepanu pöörama;
  - nõuda asutuste juhtidelt hangetega seotud ülesannete ja kohustuste selget jaotamist asutuse asjassepuutuvate struktuuriüksuste ja asutuse juhi poolt konkreetse hanke eest vastutama määratud ametniku vahel, arvestades seejuures hangete liikide ja hangitavate kaupade spetsiifikat ning nende toimingutega seonduvaid võimalikke riske;
  - sätestada, et juhul, kui riigihanke objektiks on seadmed, mille hooldust ja täiendamist tagavaraosadega jms on edaspidi võimalik tellida ainult seadmete müüjalt, siis tuleb hange korraldada nii, et tarnijailt nõutakse seadmete pakkumist koos teenindamisega ning tagavaraosade jm tarnimisega ning et pakkumiste hindamisel võetakse arvesse seadmete hooldekulud ja tarvikute maksumus;
  - sätestada, mida peavad ministeeriumi konkreetsed ametnikud, sh siseauditi teenistus, kontrollima asutuste hangete korralduses enne ning pärast hanke toimumist.
- Luua kontrollisüsteem tagamaks, et hankelepinguid ei sõlmitaks ilma rahalise katteta.
- Analüüsida väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse rakendamise praktikat valitsemisala asutustes ja vajaduse korral töötada selles osas välja ministeeriumipoolsed täiendavad juhised.

Riigikontrolli ettepanek Riigihangete Ameti peadirektorile

- Hinnata väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse korraldamise teadet saades põhjenduste asjakohasust ja ostja otsuse põhjendamatuse korral teha ettepanek teine menetlus valida. Riigihangete üle riikliku järelevalve teostamise käigus hinnata väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluste rakendamise põhjendatust; vajaduse korral esitada majandusministri kaudu ettepanekud selle menetluse kohta sätestatu muutmiseks riigihangete seaduses.

Mitmeid ettepanekuid tehti auditeeritud ametite juhtidele.

Auditeeritud asutused nõustusid põhiosas Riigikontrolli järelduste ja ettepanekutega.

Sisukord

SISSEJUHATUS 5

Auditi põhjus 5

Auditi põhiküsimused 5

Auditi teostus 5

1. HANGETE KORRALDUS 7

1.1. Hangete korralduse üldine õiguslik regulatsioon 7

1.2. Siseministeeriumi täiendavad nõuded valitsemisala asutustele 7

1.3. Siseministeerium 8

1.4. Piirivalveamet 8

1.5. Politseiamet 9

1.6. Päästeamet 9

1.7. Ettepanekud 10

2. RIIGIHANGETE SEADUSE NÕUETE JÄRGIMINE HANGETE KORRALDAMISEL 11

2.1. Olulisemad nõuded 11

2.1. Siseministeeriumi hanked 12

2.2. Piirivalveameti hanked 13

2.3. Politseiameti hanked 16

2.4. Päästeameti hanked 17

2.5. Ettepanekud 18

3. AUDITEERITUTE SEISUKOHAD KONTROLLIAKTIS SISALDUVATE JÄRELDUSTE SUHTES 19

4. RIIGIKONTROLLI ARVAMUS AUDITEERITUTE SELGITUSTE KOHTA 20

Sissejuhatus

Auditi põhjus

2001. aasta 1. aprillil jõustus uus riigihangete seadus, millega lisandus pakkumismenetluse liike ja muutusid menetluste reeglid. Riigikontroll tahtis auditiga selgitada, millised probleemid on riigiasutustel seadust rakendades tekkinud ja kuidas nad neid on lahendanud.

Auditi põhiküsimused

Milline on ministeeriumi roll valitsemisala asutuste riigihangete korraldamisel?

Põhimääruse kohaselt korraldab ministeerium oma valitsemisala asutuste hanketegevust. See on üks paljudest vahenditest, mille abil ministeerium peab tagama, et asutused kasutaksid otstarbekalt ja säästlikult neile eraldatavat raha. Riigikontrolli huvitas nii ministeeriumipoolne hanketegevuse korraldus kui ka selle mõju hallatavate asutuste hanketegevusele.

Kas riigihangete korraldamisel järgitakse riigihangete seaduse nõudeid?

Kõigi hangetega kaasneb risk, et kaup või teenus ostetakse kallimalt selle turuhinnast. Kui nii juhtub ja ostjaks on riigiasutus, siis süüdistatakse riigiasutust (riiki) maksumaksja raha raiskamises ning mõne pakkuja põhjendamatus eelistamises teistele. Ei saa välistada ohtu, et hangetega tegelev ametnik lähtub eelkõige isiklikest huvidest. See kahjustab riigi mainet. Nii riigihangete seaduses kui ka mitmes teises, nt avaliku teenistuse seaduses ja korruptsioonivastases seaduses on hulgaliselt sätteid selle riski maandamiseks. Riigikontrolli huvitas, kas ja kuidas neid Siseministeeriumis ja tema valitsemisala asutustes järgitakse.

Auditi teostus

Auditeeritud asutuste – Siseministeeriumi, Piirivalve-, Politsei- ja Päästeameti toiminguid riigihangete korraldamisel hinnati alates 2001. aasta 1. aprillist, st alates uue riigihangete seaduse jõustumisest.

Kontrolliakti koostamiseks vajalike andmete kogumine ja analüüsimine toimus ajavahemikul 01.02.2002–31.03.2002, akti vormistamisel tekkinud küsimuste osas koguti täiendavaid materjale kuni akti valmimiseni.

Vaadati läbi kõik uue riigihangete seaduse järgi korraldatud avatud pakkumismenetlused[3], väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlustest hinnati peamiselt suurema maksumusega (üle 200 000 krooni) hankeid.

Hangete korraldamise nõuetest hinnati eelkõige järgmisi:

---

[3] Riigihangete seadus sätestab avatud, piiratud, väljakuulutamisega läbirääkimistega ja väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse. Auditeeritud asutustes kasutati neist esimesena ja viimasena nimetatut.

Avatud pakkumismenetluse puhul esitab ostja tingimused ning kõik, kes nendele vastavad, võivad pakkumisest osa võtta. Riigihangete seadus sätestab, et teisi menetlusi peale avatud pakkumismenetluse võib ostja kasutada vaid seaduses sätestatud juhtudel.

Väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumist võib rakendada vaid riigihangete seaduse § 57 lõikes 1 loetletud 13 juhul. Ostja võib pidada läbirääkimisi nii mitme kui ka ainult ühe pakkujaga ja sellisel määral, nagu ta ise otstarbekaks peab. Protseduurireeglid on lihtsad ja hanke võib korraldada üsna kiiresti.

- Kui hanke rahaline maht ületab riigihangete seaduses sätestatud piirmäära ja seaduse kohaselt ei saa hanget käsitleda erandina, tuleb hange korraldada riigihangete teostamiseks ettenähtud korras.
- Kõigile potentsiaalsetele pakkujatele tuleb luua võrdsed riigihankekonkursil osalemise võimalused. See nõue peab silmas ka ostjate huve: mida rohkem pakkujaid kavandatud hankest huvitub ja konkursil osaleb, seda suurem on tõenäosus, et konkurss selgitab antud momendil ostja jaoks võimalikest kõige soodsama pakkumise.
- Pakkumisi tuleb hinnata seaduses sätestatud reeglite kohaselt.
- Ostja peab info sõlmitud riigihankelepingu kohta avalikustama. See on üks vahendeist, millega riik püüab vältida hankelepingute tingimuste riigi huvidele mittevastavat muutmist.
- Olulisemad riigihankemenetluse raames tehtavad otsused ja neist hankes osalejatele teatamine tuleb vormistada kirjalikult, samuti tuleb hankeprotsessi kajastavad dokumendid teatud aja jooksul säilitada.

Piirivalve- ja Politseiametis kontrolliti, kas riigihange korraldati alati, kui riigihangete seaduse järgi pidi selle korraldama.

Tulenevalt auditi eesmärgist ei hinnatud järgmist:

- kas ostetu riigiasutustele tegelikult vajalik oli ja kas see oli vajalik nimelt sellisena, nagu osteti;
- kas soovitud tulemusteni oleks võinud jõuda mõnel teisel teel, kiiremini või väiksemate korraldus-kuludega;
- kas hangitu ühtis sellega, mille ostmiseks hankeleping sõlmiti;
- ega hanke eest pole tehtud täiendavaid makseid teiste hangete varjus;
- kas varasema hanke võimalik parem korraldus muutnuks hilisema hanke ostjale soodsamaks.

Auditi käigus tuvastatud olulised tähelepanekud ja audiitorite järeldused vormistati 04.06.2002 kontrolliaktina nr 2-6/15. Akti kohta esitasid oma arvamuse kõigi kontrollitud ametite peadirektorid ja siseministeeriumi asekantsler kantsleri ülesannetes.

Olulisemad tähelepanekud

Riigihangete seadus sätestab reeglid, mida ostjad peavad hangete korraldamisel järgima. Kuid ükski õigusakt ei sätesta ega saagi sätestada, kuidas nad täpselt oma tööd peavad korraldama. Selle peab iga ostja (asutus) ise otsustama, arvestades hangete arvu, mahtu, keerukust, töötajate kompetentsust ja veel muidki asjaolusid. Oluline on, et asutus järgiks seadusest tulenevaid nõudeid nii formaalselt kui ka sisuliselt ning töökorraldus oleks ratsionaalne ning asutusega suhtlevatele teistele asutustele, ettevõtetele ja isikutele arusaadav.

1. Hangete korraldus

1.1. Hangete korralduse üldine õiguslik regulatsioon

Riigihangete seadus käsitleb riigihangetena asjade ostmist, ehitustööde ja teenuste tellimist sama seaduse §-s 5 nimetatud ostjate poolt (v.a juhtudel, kui neid ostetakse riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuselt). Seadust ei pea järgima mitte kõigi, vaid ainult nende hangete korraldamisel, mille eeldatav maksumus ületab samas seaduses kehtestatud piirmäära. Ka sätestab seadus erandid (kokku 17), mil riigihangete seaduses sätestatut ei pea järgima, sõltumata hanke maksumusest.

Riigihangete seadus sätestab üksikasjalikud reeglid ja protseduurid riigihangete korraldamiseks. Seadusest madalama õigusaktiga (majandusministri määrusega) on reguleeritud ehitustööde ja ehitiste projekteerimise hangete korraldamine[4]. Tulenevalt riigihangete seadusest on Vabariigi Valitsus kinnitanud kaupade loetelu, mida alates järgmisest aastast hakkab kõigi riigiasutuste jaoks konsolideeritult hankima riigiasutus Riigihangete Keskus.

Riigihangete seadus näeb ette vastutava isiku määramise. Seadus ei sätesta, mille eest ja kelle ees seaduses nimetatud vastutav isik peaks vastutama.

Ainus riigiasutus, kes on pädev andma riigihangete asjus konsultatsioone, on Riigihangete Amet.

1.2. Siseministeeriumi täiendavad nõuded valitsemisala asutustele

Põhimääruse kohaselt suunab, koordineerib ja korraldab ministeerium tema valitsemisalas olevate valitsusasutuste ja hallatavate riigiasutuste tegevust investeeringute, riigihangete ja ehitustegevuse alal[5]. Ministeerium kasutab valitsemisala asutuste hanketegevuse suunamiseks ja järelevalveks järgmisi instrumente:

- siseministri 15.02.2000. a käskkirjaga nr 64 on ette nähtud, et valitsemisala asutuste korraldatava miljonikroonise või suurema maksumusega riigihanke puhul osaleb hindamiskomisjonis ministeeriumi esindajana Siseministeeriumi riigivara- ja hangete büroo juhataja;

- sama käskkirja kohaselt tuleb pakkumiskutsete väljastamisel Siseministeeriumi riigivara- ja hangete büroole esitada kutsete koopiad[6].

Muid valitsemisala asutuste hankekorraldust puudutavaid suuniseid ei ole Siseministeerium kehtestanud.

---

[4] Majandusministri 03.04.2001. a määrusega nr 40 kinnitatud "Ehitustööde ja ehitiste projekteerimise riigihangete korraldamise eeskiri"

[5] Siseministeeriumi põhimääruse punkt 13, alapunkt 16

[6] Ministeerium käsitleb "pakkumiskutsetena" pakkumise kutse dokumente 01.04.2002 jõustunud riigihangete seaduse tähenduses.

1.3. Siseministeerium

Riigihangetega tegelemine on rahandusosakonna ülesandeks. Rahandusosakonnas tegeleb sellega kolme töötajaga riigivara- ja hangete büroo, kes peab ka koordineerima ministeeriumi valitsemisalas olevate valitsusasutuste ja hallatavate riigiasutuste riigihangetealast tegevust, valmistama ette kogu valitsemisala puudutavaid riigihankeid ning kontrollima hangete läbiviimise vastavust õigusaktidega kehtestatud nõuetele.

Ministeerium ei nõua valitsemisala asutustelt hankeplaanide koostamist (kuna õigusaktides vastava sisulist nõuet pole) ega ka muude oluliste riigihangetega seotud dokumentide kooskõlastamist või ministeeriumile tutvumiseks esitamist. Riigikontrolli arvates pole büroole tema praeguses koosseisus valitsemisala asutuste hanketegevuse tõhus suunamine ja kontrollimine jõukohane; ministeerium nõustus Riigikontrolli arvamusega selles osas ning teatas, et kaalub võimalusi olukorra parandamiseks.

Ministeeriumi siseauditi osakond on ministeeriumi valitsemisala asutuste riigihangete korraldamist paar korda hinnanud ning konstateerinud selles olulisi puudusi.

Ministeeriumi juhtkond kaalub valitsemisala asutuste hangete konsolideeritud korraldamist.

Järeldus

Arvestades, et Siseministeerium ise korraldab vähe hankeid, peab Riigikontroll ministeeriumi enda hangete korraldust piisavalt reguleerituks, valitsemisala asutuste hanketegevuse korraldamist aga mitte. Küll aga tuleks täpsemalt määratleda ministeeriumi ametnike ülesanded ja vastutus suuremate hangete puhul, kui riigivara ja –hangete bürool on vaid abistav ja teenindav roll.

1.4. Piirivalveamet

Piirivalveamet korraldab oma haldusala asutuste olulisimad riigihanked tsentraliseeritult, selleks on ametil hangete osakond.

Hangete korraldamisel juhindub amet peadirektori kinnitatud juhisest[7] ja hangete aastaplaanist.

Piirivalveameti hankedokumentatsiooni hindamisel kerkis küsimus pakkumise kutse dokumentide ja nendes tehtavate muudatuste vormistamisest. Riigihangete seadus sätestab ostja kohustuse informeerida kõiki pakkujaid tehtud muudatustest, kuid pakkumise dokumentide kinnitamise korra, neis dokumentides muudatuste tegemise vajalikkuse ja sisu üle otsustama pädevad isikud peaks määrama ja muudatuste tegemise ning vormistamise korra peaks kehtestama asutuse juht; ametisiseselt juhised selleks puudusid. Mitmete hangete puhul polnud kinnitamata mitte ainult pakkumise kutse dokumentides tehtud muudatused, vaid ka dokumendid ise.

Samuti kerkis küsimus hankemenetluse raames välja saadetud ja ametisse saabunud dokumentide arvestusest (registreerimisest ameti ühtses dokumendiregistris) ning nende säilitamise korraldusest. Sama küsimus kerkis ka teistes auditeeritud ametites[8] – osa riigihangetega seotud dokumentidest (nt pakkumisi, mida konkurssidel edukaks ei tunnistatud) käsitati ameti muust dokumentatsioonist lahus seisvana (ei registreeritud dokumendiregistris ega koondatud toimikutesse) ja selle säilitamise kohta polnud kindlaid reegleid sätestatud.

---

[7] Auditeeritud perioodil pidi Piirivalveamet riigihangete korraldamisel juhinduma peadirektori 21.02.1997 käskkirjaga nr 34 kinnitatud dokumendist "Riigihangete teostamise kord piirivalveasutustes". Päev enne auditi akti allkirjastamist – 03.06.2002 käskkirjaga nr 143 kinnitas peadirektor "Riigihangete teostamise juhendi piirivalveasutustele ja Piirivalveameti osakondadele" koos lisadega näidisdokumentidest riigihangete planeerimise ja korraldamise kohta.

[8] Riigihangete seaduse § 9 lõike 2 kohaselt peavad riigihankemenetluse käigus koostatavad dokumendid, millele seaduses viidatakse, olema koostatud nende sisu täielikku säilimist tagavas vormis ja ostja peab neid säilitama.

Järeldus

Mitmed olulised küsimused (sh pakkumise kutse dokumentide kinnitamine, hankedokumentide säilitamine), mille lahendamine kuulub ameti pädevusse, pole olnud piisavalt reguleeritud.

1.5. Politseiamet

Enamiku riigihankeid teeb Politseiamet tsentraliseeritult, nende korraldamisega tegeleb haldusosakonna hangete talitus. Väiksemaid riigihankeid (näiteks kantseleitarbed, avariiremont), teevad allasutused ise oma eelarvevahendite piires.

Politseiameti hangete korraldamiseks – riigihangete seaduse rakendamiseks – pole asutusesiseseid täiendavaid juhiseid kirjalikult vormistatud. On lähtutud konkreetsete hangete korraldamiseks ameti peadirektori antud käskkirjadest ning ameti töö korraldamise üldküsimusi reguleerivaist juhistest.

Kõiki hankeid hõlmavat plaani ei koostata, eraldi kavasse on koondatud vaid suuremahuliste hangete korraldamise toimingud. Väiksemate hangete korral vastutavad riigihanke õigeaegse algatamise eest struktuuriüksuste juhid.

Üldjuhul vastutab riigihanke korraldamise eest hangete talituse juhataja. Kui mõne hanke puhul on selleks mõni teine ametnik, siis vormistatakse ta vastutajaks peadirektori käskkirjaga.

Riigihangete pakkumisdokumentatsioon on koondatud ja süstematiseeritud, seda säilitatakse 7 aastat.

Järeldus

Hankemenetluste korraldus Politseiametis on selge ja rahuldavalt dokumenteeritud.

1.6. Päästeamet

Päästeamet korraldab olulisemad hanked kas tsentraliseeritult (vastava valdkonna komisjon otsustab, mida hangitakse) või ühishankena (amet kogub päästeasutustelt hanke kohta vajalikud andmed ja viib läbi riigihankemenetluse), maavalitsuste hallatavad päästeteenistused teevad ise väiksema mahuga hankeid.

Ameti peadirektor on moodustanud eri valdkondade hangetega tegelevad alalised komisjonid, kes kavandavad soetusi ja langetavad otsuseid (kvalifitseerivad pakkumisi ning esitavad peadirektorile ettepaneku pakkumine edukaks tunnistada). Käskkirjad nende komisjonide moodustamise kohta on ainsad hangete korraldamist reguleerivad ametisisesed dokumendid. Iga riigihanke läbiviimise eest vastutab peadirektori ees vastava valdkonna hangete korraldamiseks moodustatud komisjoni esimees.

Erinevalt teistest auditeeritud asutustest ei ole Päästeametis hangete korraldamist koondatud ühte struktuuriüksusesse, iga osakond korraldab ise oma valdkonna hankeid – hanke algatamisest kuni lõpetatud hanke kohta info edastamiseni Riigihangete Ametile. Ameti juhtkonna selgituse kohaselt on see tingitud asjaolust, et eri struktuuriüksused vajavad erinevaid, sealjuures spetsiifilisi kaupu ja teenuseid, mistõttu hanke korraldamisel on olulisim tunda hästi hanke objekti spetsiifikat.

Päästeamet oma selgituses Riigikontrollile nõustus riigihangete üldise juhise väljatöötamise vajalikkusega ning kohustus vastava juhise välja töötama.

Järeldus

Ametis korraldavad hankeid mitmed komisjonid (erinevad struktuuriüksused), samas puudusid auditeeritud perioodil igasugused kirjalikud reeglid hangete läbiviimiseks.

1.7. Ettepanekud

Ettepanek siseministrile

Kehtestada üldised juhised hangete läbiviimiseks ministeeriumis ja tema valitsemisala asutustes, seejuures

- näha ette hangete aastaplaanide koostamine ja nende kinnitamise kord, tagamaks riigihangete läbiviimine kõigil selleks ettenähtud juhtudel ning hangete õigeaegne ettevalmistamine;
- sätestada asutuste kohustus kooskõlastada suuremad hanked ministeeriumi konkreetsete ametnikega ning küsimused, millele viimatinimetatud kooskõlastuste andmisel peavad tähelepanu pöörama, maandamaks riski, et ostetava kauba vajadus ja tingimused ei ole küllaldaselt läbianalüüsitud, ei kasutata seaduses ettenähtud hankemenetluse liiki ning leping sõlmitakse ilma täieliku rahalise katteta;
- nõuda asutuste juhtidelt hangetega seotud ülesannete ja kohustuste selget jaotamist asutuse asjassepuutuvate struktuuriüksuste ja asutuse juhi poolt konkreetse hanke eest vastutama määratud ametniku vahel, arvestades seejuures nii hangete liikide ja hangitavate kaupade spetsiifikat ning nende toimingutega seonduvaid võimalikke riske, maandamaks sellega vastutuse hajumisest tulenevat ohtu;
- sätestada, mida peavad ministeeriumi konkreetsed ametnikud, sh siseauditi teenistus, kontrollima asutuste hangete korralduses enne ning pärast hanke toimumist.

Ettepanek auditeeritud asutuste juhtidele

Sätestada asutusesisese juhisega:

- struktuuriüksuste, hangete läbiviimiseks moodustatavate komisjonide ja konkreetsete ametnike kohustuste ja vastutuse jaotus hangete planeerimisel, hankemenetluse valikul, pakkumise kutse dokumentides esitatavate pakkumise tingimuste sõnastamisel ja pakkumise kutse dokumentides muudatuste tegemisel, pakkujate ja taotlejate kvalifitseerimisel, pakkumiste võrdlemisel ja hindamisel, edukaks tunnistatud pakkumise esitanud isikuga hankelepingu sõlmimisel;
- hangete aastaplaani koostamine ja selle täitmise jälgimine;
- nõuded tagamaks, et kogu info läbiviidud hangete kohta oleks olemas ning dokumendid kergesti leitavad.

2. Riigihangete seaduse nõuete järgimine hangete korraldamisel

2.1. Olulisemad nõuded

Olulisemad riigihangete seaduses sätestatud reeglid

Seaduses sätestatud juhtudel tuleb hange korraldada riigihangete seaduse nõuete kohaselt.

Riigihangete seaduse paragrahvides 2, 3, 4 ja 5 on sätestatud, kes ja mis juhtudel peab hanke korraldamisel juhinduma seaduse nõuetest, ning millal seadust ei pea rakendama. Asjade ostmisel ja teenuste tellimisel peab seaduses sätestatut rakendama, kui hanke eeldatav maksumus aasta arvestuses koos käibemaksuga on 100 000 krooni ja üle selle, ehitustöö tellimisel peab riigihanke korraldama juhul, kui hanke eeldatav maksumus on vähemalt 500 000 krooni.

Hankekonkursi tingimused peavad olema selged, hankemenetluse liigi valikuga ja konkursi-tingimustega ei tohi kellegi osalemisvõimalust ebaseaduslikult piirata.

Riigihangete seadus sätestab kindlad reeglid hankemenetluse liigi valikuks. Kui pakkumismenetlust ei korraldata väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumisena, siis peab ostja kõigile huvitatuile tagama võrdsed võimalused hankekonkursil osaleda. Seadus sätestab nõuded riigihangete riiklikus registris avaldatava info koosseisu, pakkumise kutse dokumentide ja hanke objekti tehnilise kirjelduse kohta.

Hanke korraldamisel tuleb juhinduda seaduses ja pakkumise kutse dokumentide tingimustes sätestatud protseduurireeglitest.

Eri pakkujatele saadetud pakkumise kutse dokumendid peavad olema identsed ning kui ostja teeb dokumentides muudatusi, peab ta neist teatama üheaegselt kõigile, kes on dokumendid saanud. Seadus sätestab pakkumiste avamise, hindamise, võrdlemise ja tagasilükkamise reeglid. Kui pakkuja või pakkumismenetluses osalemisest huvitatud isik leiab, et menetluse käigus on ostja rikkunud tema õigusi või kahjustanud huve, võib ta vaidlustada ostja tegevuse, tehes sellekohase avalduse Riigi-hangete Ametile.

Välja tuleb valida parim pakkumine.

Edukas pakkumine on vastavaks tunnistatud pakkumiste[9] hulgast pakkumise kutse dokumentides esitatud hindamiskriteeriumide mõttes kõige soodsam pakkumine. Pakkumise soodsaimaks hindamine peab olema objektiivselt põhjendatav.

Hankeleping sõlmitakse edukaks tunnistatud pakkumises olnud tingimustel.

Kirjalikku hankelepingut ei tohi sõlmida varem kui 14 päeva pärast teate[10] saatmist edukaks tunnistatud pakkumise esitanule, v.a väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse korral. Lepingu tingimused peavad vastama pakkumise kutse dokumentides ja edukaks tunnistatud pakkumises esitatud tingimustele. Lepinguid, mille sõlmimisel seda reeglit pole järgitud, on riigi-hangete seaduse järgi tühised.

---

[9] Vastavaks tuleb tunnistada pakkumised, mis on kooskõlas kõikide pakkumise kutse dokumentides esitatud tingimustega.
[10] Teade peab sisaldama edukaks tunnistatud pakkumise esitanud pakkuja nime ja pakkumise eelist teiste pakkumistega võrreldes.

Reeglid, mis tulenevad riigihangete seaduse mõttest

Audiitorid kontrollisid järgnevalt loetletud reeglite järgimist niivõrd, kuivõrd see neile auditeeritavate esitatud ja muude kättesaadavate dokumentide alusel võimalik oli – hindasid lepingu muudatusi käsitlevaid dokumente, lepingus sätestatud vastastikuste sanktsioonide rakendamist ning võrdlesid lepingutes fikseeritud maksete suurust Riigikassa andmetega.

Hankelepingut ei tohi pärast selle sõlmimist ostjale ebasoodsamaks ega pakkujale soodsamaks muuta.

Riigihangete seadus ei reguleeri suhteid hankelepingu osapoolte vahel lepingu täitmise perioodil. Lepingu täitmise ajal võib ja mõnikord tulebki lepingu tingimusi muuta. Kuid muudatused peavad olema põhjendatud: ei tohi ostja kohustusi alusetult suurendada ning õigusi vähendada, samuti mitte pakkujale tagantjärele paremaid tingimusi anda – seeläbi ei koheldaks kõiki turuosalisi võrdselt, sest teistsuguste tingimustega konkursi korral oleks ka teiste osalejate pakkumised olnud teistsugused.

On oluline, et lepingu muudatustega või lisalepingutega ei sätestataks täiendavaid makseid asjade, tööde või teenuste eest, mille hankimist esialgne leping reguleeris.

Hanke eest tuleb tasuda vastavalt lepingule[11].

Hankelepingus fikseeritakse hanke eest tasumise tingimused ja tähtajad. Nende muutmine on õigustatud vaid juhul, kui see on tingitud lepingu teiste tingimuste muutmisest.

Hankeleping tuleb formuleerida nii, et ostjal oleks võimalik kohustusi halvasti täitvat tarnijat mõjutada.

Hankelepingus fikseeritakse lepinguosaliste õigus rakendada vajaduse korral vastastikuseid sanktsioone. Leping peab olema sõnastatud nii, et ostjal, kes on oma kohustused täitnud, oleks vajaduse korral võimalik rakendada tõhusaid sanktsioone oma kohustusi halvasti täitva tarnija suhtes.

2.1. Siseministeeriumi hanked

Siseministeerium on suhteliselt vähe riigihankeid korraldanud – 1999. aastal 7, 2000. aastal 8, 2001. aastal vaid 4. Kõik eelmisel aastal korraldatud hanked olid seotud isikutunnistustega ning audiitorid vaatasid läbi kõigi nelja hankega seonduvad dokumendid.

Nagu 1. peatükis kirjeldatud, oli tõsiseid puudusi dokumentide vormistamises ja hoidmises – osa vajalikke dokumente suutsid ministeeriumi ametnikud leida alles pärast pikki otsinguid; hankekonkursil osalenutele saadetud dokumentide ärakirju ja teateid ei registreeritud.

Ei ministeeriumis ega üheski teises auditeeritud asutuses polnud selge hanget korraldavate ametnike vastutus (nagu samuti 1. peatükis viidatud). Kõigi vaadeldud hangete puhul oli ministeerium riigihangete registrile deklareerinud vastutavaks isikud, kes oma ametijuhendi järgi hangete korraldamise eest ei vastuta ning keda polnud nende hangete eest vastutavaks määratud ka ministri käskkirjaga.

Teine põhimõtteline küsimus, mis kerkis kõigis auditeeritud asutustes, oli ostja suhtlemine pakkujaga juhul, kui hange korraldatakse väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlusena, kusjuures ostja peab läbirääkimisi vaid ühe pakkujaga (vajatavat saab või on otstarbekas osta vaid ühelt

---

[11] Selle nõude järgimist Politseiametis kontrollis Riigikontroll ühe teise auditi raames, mille käigus tuvastatut käesolevas otsuses ei kajastata.

konkreetselt isikult). Siseministeerium polnud selliste hangete puhul järginud kõiki seaduse nõudeid: mitmel juhul puudusid pakkumise kutse dokumendid, pakkujaga peetavate läbirääkimiste kord polnud eelnevalt kirjalikult fikseeritud ja pakkujale teatatud, puudusid pakkuja kvalifikatsiooni hindamist kinnitavad dokumendid.

Isikutunnistuste valmistamine

Siseministeeriumi 2001. aasta olulisimaks hankelepinguks oli 2000. aastal algatatud hankemenetluse tulemusel sõlmitud uute isikutunnistuste valmistamise leping. Riigikogu ja valitsuse 2001. aasta otsuste tulemusel moodustab selle hankelepingu alusel ostetavate isikutunnistuste maksumusest enamiku krüptoprotsessori maksumus, mida tarnija ise ei valmista. Kui isikutunnistuste hange praegu algatada, peaks seda käsitama asjade ostmisena. Kuid 2000. aastal hanget algatades võis ministeerium isikutunnistuste valmistamist käsitada trükitööna (krüptoprotsessori lisamise osas puudus lõplik otsus), mille puhul ei pidanud riigihangete seaduses sätestatust juhinduma[12], ja ministeerium seda ka ei teinud (ei korraldanud ei avatud ega kaheetapilist pakkumist). Riigikontrolli arvates ei eiranud ministeerium nii talitades riigihangete seaduse nõudeid.

Pakkumise esitas viis isikut. Nende seast valiti edukas pakkumine riigihangete menetlemise reeglite kohaselt.

Auditeerimisel kerkis küsimus selle lepingu sõlmimise tegelikust ajast. Lepingus on sõlmimise ajaks märgitud kuupäev, mis on kaks nädalat varasem sellest, kui valitsus andis siseministrile loa leping sõlmida. Riigikontrollile antud selgituste kohaselt olevat minister lepingule alla kirjutanud siiski alles pärast valitsuselt loa saamist – lepingus fikseeritud kuupäev näitavat aega, mil lepingu allkirjastas tarnija. Siseministeerium nõustus Riigikontrolli kontrolliaktis esitatud seisukohaga, et kui lepingu osapooled allkirjastavad lepingu eri aegadel, tuleb need edaspidi ka lepingus fikseerida.

Järeldus

Riigikontroll ei tuvastanud Siseministeeriumi hangete juures asjaolusid, mis seaksid kahtluse alla hankemenetluste korraldusega seotud otsuste põhjendatuse. Siiski polnud ministeerium järginud mitte kõiki riigihangete seadusest tulenevaid nõudeid (puudused dokumentatsiooni vormistamises ja hoidmises).

2.2. Piirivalveameti hanked

Piirivalveamet korraldas 2001. aastal pärast uue riigihangete seaduse jõustumist 41 hanget kogumaksumusega 168,3 mln krooni. Hangete arvult oli amet Siseministeeriumi valitsemisalas esimene, korraldades sama palju hankeid kui ministeerium, Politsei- ja Päästeamet kokku. Kolmandik hangetest (13) korraldati avatud pakkumismenetlusena, kaks kolmandikku (28) väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlusena. Auditi raames tutvuti 28 riigihanke dokumentatsiooniga.

Hangete rohkus eeldab ametilt selles valdkonnas täpset töökorraldust ja head struktuuriüksustevahelist koostööd. Enamiku menetluste juures konstateerisid audiitorid aga suuremaid või väiksemaid puudusi.

Piirivalveametis olid pakkumise kutse dokumendid ja neis tehtud muudatused mitmel juhul viseerimata. Seetõttu polnud mitte alati selge, milline oli dokumentide lõplik sõnastus.

Kui väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse raames oli läbirääkimisi peetud vaid ühe pakkujaga, olid seaduses nõutud hankemenetluse käiku kajastavad dokumendid mitmel juhul

---

[12] Vastavalt sel ajal jõus olnud riigihangete seaduse §4 lg 3 punktile 2.

vormistatud tagantjärele või jäetud üldse vormistamata (nt läbirääkimiste pidamise korrast teavitamine enne läbirääkimiste alustamist).

Piirivalveamet oli esitanud riigihangete registrile valeandmeid nii lepingute sõlmimise aja kui ka hanke maksumuse kohta. Ühel juhul oli teade pakkumismenetluse alustamise kohta riigihangete registrile saadetud alles pärast hankelepingu sõlmimist.

Radaripositsioonide rajamine

Ameti suurimaks hankeks 2001. aastal oli radarimastide projekteerimise ja ehitamise hange. Tarnija valiti väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse tulemusena. Hankemenetluse valikut põhjendati Riigihangete Ametile ja Riigikontrollile viitega riigihangete seaduse § 57 lg 1 punktile 1 – riigihanke kiire tegemine olnud vajalik riigikaitselistel kaalutlustel[13]. Viidati varem (24.07.2001) siseministri poolt sõlmitud mereseireradarite hanke lepingus riigile võetud ajaliselt fikseeritud kohustustele radaripositsioonide väljaehitamisel. Siseminister oli hankemenetluse liigi valikut aktsepteerinud.

Pakkumise kutse dokumentide kohaselt pidanuks esimesed kaks radaripositsiooni valmis olema käesoleva aasta juulis, st juba pool aastat pärast lepingu sõlmimist, ja kõik positsioonid valmima 2003. aasta lõpuks. Seega oli tellijal tööde alustamisega kiire.

Hankekonkursil osales neli äriühingut, kellest üks loobus kvalifitseerimiseks jäänud aja vähesuse tõttu ja ühte ei kvalifitseeritud. Kvalifitseeritud pakkujad soovisid 25 miljonit krooni rohkem raha, kui amet esialgu oli arvestanud. Hanke maksumuseks fikseeriti lepingus 99,6 mln krooni.

Ei radarite ega ka radaripositsioonide hanke lepinguid sõlmides ei teadnud siseminister ega Piirivalveameti peadirektor, millal nende hangete rahastamine otsustatakse. Siseministeeriumile oli 2001. aastaks radaripositsioonide ehitamise hanke rahastamiseks riigieelarvest eraldatud 40 miljonit krooni, tegelikult andis ministeerium ameti käsutusse 27,7 miljonit krooni; radarite hanke jaoks polnud ministeeriumile üldse raha eraldatud. Radarite hanke lepingu sõlmis siseminister nii, et ministeeriumil oli aasta jooksul võimalik lepingust loobuda, ilma et sellega kaasneks rahalisi kohustusi Eesti riigile. Piirivalveameti peadirektori sõlmitud radaripositsioonide hanke leping ei sisalda sätteid lepingu finantseerimise ebaselgusest tulenevate riskide maandamiseks – riigil taganemisteed pole, leping rakendus allakirjutamisel. Neid hankeid rahastada otsustas Riigikogu alles käesoleva aasta teises kvartalis (riigi võlakirjade emiteerimisest saadavast rahast), kusjuures otsus käib selle aasta kohta, edasine on teadmata.

Mõlema lepingu sõlmimisel eirati riigieelarve seaduse § 29 lõikes 1 sätestatut – ministeeriumil ja tema valitsemisala riigiasutusel on õigus võtta rahalisi kohustusi vaid siis, kui neile on riigieelarves või riigieelarve alusel ministri poolt kinnitatud eelarves selleks assigneeringud ette nähtud.

Piirivalveameti poolt kontrolliakti kohta esitatud selgituste kohaselt oli 2001. aasta lõpus, radaripositsioonide ehitamise lepingu sõlmimisel nii positsioonide ehituse kui ka radarite hanke rahastamine Rahandusministeeriumil ja valitsusel sisuliselt otsustatud ja Riigikogu vastuseisu ei osatud arvata. Kui radarite ostu leping oleks esimese sissemaksega jõustatud, pidanuks kohe alustama radaripositsioonide ehitamisega – positsioonid peavad olema radarite tarnimise ajaks valmis. Riigikontroll ei vaidlusta esitatud selgitusi, kuid ei loobu kontrolliaktis fikseeritud seisukohast, et lepingu sõlmimisega ei arvestatud riigieelarve seaduses sätestatud piirangut.

Riigikontrolli arvates ei olnud amet sunnitud hanget korraldama kiireloomulisena. Radarite hanke lepingus sisalduv säte, et leping rakendub pärast esimese sissemakse tegemist, jättis ametile

---

[13] Väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlust võib kasutada siis, kui riigihanke kiire teostamine on vajalik ettenägematute sündmuste tõttu: et päästa inimese elu ja tervist või olulises väärtuses vara, ennetada inimese elu ja tervise või olulises väärtuses vara kahjustamist, tõkestada keskkonnakahjustuse levikut, lähtuda kiireloomulistest riigikaitselistest vajadustest.

(ministeeriumiga kokku leppides) võimaluse korraldada avatud pakkumismenetlus. See võinuks ametile anda enam kui kaks pakkumist ning võimaluse sõlmida leping riigile soodsamail tingimustel.

Radarite hanke rahastamise otsustamise viibimise tõttu valmivad esimesed radaripositsioonid ligikaudu pool aastat enne radarite monteerimist, mis tähendab, et Piirivalveamet peab korraldama positsioonide valve. Samuti võib tekkida lisaprobleeme ahelas Piirivalveamet – radaripositsioonide ehitaja – radarite tarnija, monteerija ja häälestaja.

Piirivalvekooli juurdeehitus

Piirivalveameti maksumuselt teiseks hankeks 2001. aastal oli piirivalvekooli juurdeehituse projekteerimis-ehitustöövõtu hange. Selle hanke puhul peab Riigikontroll vajalikuks märkida kolme eksimust.

Riigihangete seaduse § 38 lõike 3 kohaselt võib ostja nõuda pakkujalt tagatist kuni ühe protsendi ulatuses riigihanke eeldatavast maksumusest ostja hinnangul. Majandusministri 03.04.2001. a määruse nr 40 "Ehitustööde ja ehitiste projekteerimise riigihangete korraldamise eeskirja" kohaselt koostab ostja enne riigihanke pakkumismenetluse algust riigihanke eeldatava maksumuse arvutuse, mille üheks eesmärgiks on määrata riigihanke pakkumise tagatise suurus. Piirivalvekooli juurdeehituse pakkumise kutse dokumentides nõudis amet pakkujailt tagatist ühe protsendi ulatuses pakkuja soovitavast hanke maksumusest. Sisuliselt nõudis amet ostjalt, et ta avalikustaks juba pakkumiste hindamise esimeses voorus oma hinnasoovi – see aga on vastuolus riigihangete seadusega. Samas ei mõjutanud sellise nõude esitamine tõenäoliselt hankekonkursi tulemust, kuna pakkumiste võrdlemise ainukeseks kriteeriumiks oli hanke hind.

Pakkujatele antud selgitustes esitas amet kooli köögiseadmete spetsifikatsiooni selliselt, et see suunas pakkujad köögiseadmeid hankima ühelt konkreetselt äriühingult, kellelt nende ostmise kohustus ka ehitajaga sõlmitud hankelepingus fikseeriti. Ühe teise köögiseadmeid müüva äriühingu kaebuse tõttu oli amet sunnitud hankelepingut selles osas muutma, lepingupoolte kokkuleppel arvati köögitehnika soetamine hankelepingu koosseisust välja.

Piirivalveamet kuulutas piirivalvekooli juurdeehituse hankekonkursi välja ja sõlmis Siseministeeriumi nõusolekul hankelepingu summas 25 miljonit krooni, teades, et talle ei ole kavandatud eraldada kogu raha hanke eest tasumiseks. Sellega ignoreeris ta riigieelarve seaduse § 29 lõikes 1 sätestatut. Lepinguga seadis Siseministeerium Vabariigi Valitsuse sundolukorda – valitsus pidi lepingu rahastamiseks raha leidma ning otsustas, et juurdeehitust tuleb finantseerida liisinguga.

Seadmete tagavaraosade ja hooldusteenuse ostmine

Piirivalveamet on väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlust kasutades sõlminud mitmeid lepinguid seadmete hoolduse, tagavaraosade ja täiendava tarkvara ostmiseks isikuilt, kellelt on neid varemgi ostnud. Läbirääkimisi on peetud ühe pakkujaga, kuna soovitavat kaupa või teenust on võimalik osta ainult sellelt isikult (vastavalt riigihangete seaduse § 57 lg 1 punktile 2).

Riigikontrolli arvates tuleks spetsiifilist hooldust ning tagavaraosi vajavate seadmete või tarkvara ostmisel hange korraldada nii, et tarnijailt nõutakse seadmete pakkumist koos teenindamisega ning tagavaraosade jm tarnimisega ning et pakkumiste hindamisel võetakse arvesse seadmete hooldekulud ja tarvikute maksumus.

Piirivalveamet pidas seda põhjendatuks, küll aga märkis, et sellega võetaks rahalisi kohustusi järgnevateks eelarveaastateks, mis on vastuolus riigieelarve seadusega. Riigikontroll näeb lahendusena võimalust sõlmida neil juhtudel riigihangete seaduse §-s 13 ettenähtud raamleping.

Riigihankemenetluse korraldamata jätmine

Piirivalveamet ostis 2001. aastal mõningaid kaupu (nt tahmakassette) mahus, mille puhul pidanuks tulenevalt riigihangete seadusest korraldama riigihankemenetluse. Hanke korraldamata jätmist selgitati

puudustega ameti töökorralduses, eelkõige asjaoluga, et hangete aastaplaan ei hõlmanud kõiki vajalikke hankeid. Ameti kinnituse kohaselt välistavat tema tegevuse praegune korraldus analoogsete vigade kordumise.

Järeldus

Piirivalveameti hanketöös oli 2001. aastal olulisi puudusi. Mõned neist on osaliselt seletatavad ebaselgusega kavandatud hangete rahastamise korraldamises, kuid paljud siiski tingitud ka ametnike vigadest ja lohakusest.

Amet on rakendanud sel aastal abinõusid märgitud puuduste vältimiseks, tema hanketegevus on Siseministeeriumi erilise tähelepanu all.

2.3. Politseiameti hanked

Politseiamet korraldas 2001. aastal pärast uue riigihangete seaduse jõustumist 26 hanget kogumaksumusega 33,8 mln krooni. 26-st hankest vaid üks korraldati avatud pakkumismenetlusega, kõik ülejäänud väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlusega.

Audiitorid vaatasid läbi avatud pakkumismenetlusega korraldatud hanke ja 11 väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse dokumentatsiooni. Kõigi viimatinimetatute puhul jäi hanke maksumus alla poole miljoni krooni.

Vaadeldud riigihangetest enamiku korralduse suhtes audiitoritel olulisi märkusi ei olnud. Konstateeriti, et juhtudel, kui väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlustes peetakse läbirääkimisi vaid ühe pakkujaga, ei ole vormistatud pakkumise kutse dokumente ja läbirääkimiste pidamise korda (mis on nõutavad vastavalt riigihangete seaduse §-le 24 ja § 51 lõikele 3). Vajalikku infot läbirääkimiste partneritega vahetatakse telefoni, elektronposti või faksi teel.

Info, mis esitati riigihangete registrile väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse tulemusel sõlmitud lepingute kohta, oli kohati ebatäpne ja mitte alati polnud see esitatud õigeaegselt (ühel juhul teatati hankemenetluse alustamisest alles pärast lepingu sõlmimist).

Riigihankemenetluse korraldamata jätmine

Riigihangete seaduse järgi peaks ostja juhul, kui ta midagi pidevalt ostab, määrama ostetavate kaupade või teenuste eeldatava aastase kogumaksumuse, et selle järgi otsustada, kas hange tuleb korraldada riigihangete seaduse kohaselt. Kui seda ei tehta, võib aasta lõpul selguda, et ostetu kogumaksumus on ületanud riigihangete seaduses sätestatud piirmäära ja seega on ostja eiranud seadust. Politseiametis tuvastasid audiitorid viiel juhul selliseid hankeid – enamikus natuke üle 100 000-kroonise aastamaksumusega: printerikassettide täitmised, kütteõli ja autode liikluskindlustuse ostmised, autode remont, politseivormide suur- ja väiketärnide ning mütsimärkide ostmised.

Autode liikluskindlustust on ostetud ühelt kindlustajalt, kelle tavakorras pakutav teenus on Tallinnas teiste pakkujate omast odavam. Kas selle kindlustaja teenused osutuksid soodsaimaiks ka juhul, kui kindlustuse pakkuja valitaks hankekonkursi teel, selguks siis, kui konkurss korraldataks. Kuigi rahandusministri 08.05.2001. a määruse nr 44 kohaselt ei pea Politseiamet oma autosid kindlustama, on peadirektor oma 20.09.2001. a käskkirjaga nr 163 kohustanud kõigi sõiduautode puhul sõlmima kohustusliku liikluskindlustuse lepingu. Riigikontrolli arvates peaksid sellised otsused tuginema konkreetsetele majanduslikele arvestustele – autode kindlustamine on põhjendatud vaid juhul, kui see on riigile soodsam kui kindlustamata jätmine. Selliseid arvestusi audiitoritele ei esitatud.

Dokumentidest nähtub, et politseivormide suur- ja väiketärne ostab amet äriühingult, kes neid mitmest teisest valmistajast odavamalt pakub, ning saab seda ameti töötajate selgituste kohaselt teha seetõttu, et on ameti varasemate tellimuste täitmiseks (neid tellimusi pole ta saanud riigihankekonkursi tulemusel) endale vajalikud matriitsid valmistada lasknud. Tärnide ligikaudset vajadust on võimalik aastate kaupa prognoosida. Riigikontroll pole veendunud, et nende valmistaja valimisel riigihankemenetluse teel ei saaks amet soodsamaid pakkumisi.

Politseiamet ostis 2001. aastal ühelt müüjalt kahe üheaegselt sõlmitud lepingu alusel sinist ja valget kangast. Lepingu objektid erinesid vaid värvi poolest. Mõlema hanke maksumus jäi allapoole riigihanke piirmäära, ent ühe hankena vormistades oleks hanke maksumus olnud piirmäärast kõrgem. Riigikontroll leiab, et kanga ostmine ühelt müüjalt kahe lepingu alusel ei olnud põhjendatud ning antud juhul tulnuks korraldada riigihange.

Järeldus

Politseiamet on kasutanud valdavalt väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlust, kuigi oleks olnud võimalik kasutada rohkem avatud pakkumismenetlust. Mitmel juhul on jäänud riigihanked läbi viimata.

2.4. Päästeameti hanked

Päästeamet korraldas 2001. aastal pärast uue riigihangete seaduse jõustumist 12 hanget kogumaksumusega 4,1 miljonit krooni. 12 hankest 5 korraldati avatud pakkumismenetlusega ja 7 väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlusega.

Audiitorid vaatasid läbi kõigi avatud pakkumismenetlusega korraldatud hangete ja 2 väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse dokumentatsiooni.

Mitmel juhul olid pakkumise kutse dokumendid, pakkumiste avamise ja hindamise protokollid nõuetekohaselt vormistamata, väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluste puhul polnud pakkumise kutse dokumente mõnikord koostatudki.

Dokumentide olemasolu ja võimalus nende abil hankemenetluse käigust ülevaadet saada varieerusid suurel määral. Nii oli multimeediaseadmete hankimiseks korraldatud avatud pakkumismenetluse dokumentidest võimalik tutvuda üksnes hankelepinguga, samas oli tulekustutus- ja päästetööde eriautode ostmiseks korraldatud riigihange dokumenteeritud hästi jälgitavalt ja dokumendid ka säilitatud.

Ühel juhul oli pakkumised avatud mitu päeva varem pakkumise kutse dokumentides märgitud tähtajast, ja audiitoritele esitatud dokumentidest ei nähtu, et pakkujatele oleks saadetud selle kohta koostatud protokolli ärakirja (protokolli saatmist pakkujatele nõuab riigihangete seaduse § 42 lõige 4, ja antud juhul on selle protokolli sisu, sh rekvisiidid, oluline)[14].

Mitmel juhul oli riigihangete registrile vastutava isikuna teatatud ametnik, kes hanke korraldamisega sisuliselt tegeles, mitte aga ametnik, kelle peadirektor oli hanke eest vastutavaks määranud.

Riigihangete seaduse § 52 lõike 2 kohaselt peab hankeleping olema sõlmitud pakkumise kutse dokumentides ja edukaks tunnistatud pakkumises sisalduvatel tingimustel. Ühel juhul – printerite ostmisel – oli Päästeamet selle nõude vastu eksinud. Pakkumine oli edukaks tunnistatud vaid seetõttu,

[14] Kui sellest oleks informeeritud Riigihangete Ametit, pidanuks amet, tulenevalt seadusest, pakkumismenetluse tühistama, ning ameti vastavasisulise otsuse puhul olnuks tühine ka hankeleping.

et pakkuja oli lubanud suhteliselt odavamaid printeri kulumaterjale, kuid hankelepingus nendega seonduvat ei käsitletud. Päästeameti kinnituse kohaselt on tarnija materjale seni siiski pakkumises lubatud hinnaga müünud.

Järeldus

Päästeamet eiras mitmete riigihangete korraldamisel 2001. aastal riigihangete seaduses sätestatud reegleid.

2.5. Ettepanekud

Ettepanekud siseministrile

- Luua kontrollisüsteem, et ei sõlmitaks hankelepinguid ilma rahalise katteta.
- Analüüsida väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse rakendamise praktikat valitsemisala asutustes ja vajaduse korral töötada selles osas välja ministeeriumipoolsed täiendavad juhised.
- Anda valitsemisala asutustele juhis, et juhul kui riigihanke objektiks on seadmed, mille hooldust ja täiendamist tagavaraosadega jms on edaspidi võimalik tellida ainult seadmete müüjalt, siis tuleb hange korraldada nii, et tarnijailt nõutakse seadmete pakkumist koos teenindamisega ning tagavaraosade jm tarnimisega ning et pakkumiste hindamisel võetakse arvesse seadmete hooldekulud ja tarvikute maksumus.

Ettepanek Politseiameti peadirektorile

Otsustada Politseiameti autode kindlustamise vajadus vastavasisuliste arvestuste alusel ning kui nende kohaselt on autode kindlustamine riigile soodsam kui nende kindlustamatajätmine, korraldada kindlustusandja valikuks riigihankemenetlus.

Ettepanek Riigihangete Ameti peadirektorile

Hinnata väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse korraldamise teadet saades põhjenduste asjakohasust ja ostja otsuse põhjendamatuse korral teha ettepanek teine menetlus valida. Riigihangete üle riikliku järelevalve teostamise käigus hinnata väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluste rakendamise põhjendatust; vajaduse korral esitada majandusministri kaudu ettepanekuid selle menetluse rakendamise kohta riigihangete seaduses sätestatu muutmiseks..

3. Auditeeritute seisukohad kontrolliaktis sisalduvate järelduste suhtes

Siseministeeriumi vastuses kontrolliaktile ei vaidlustatud kontrolliaktis sisalduvaid järeldusi, kuid märgiti, et ministeeriumi võimalused valitsemisala asutuste hanketegevuse suunamise, koordineerimise ja kontrollimise tõhustamiseks on komplitseeritud, tingituna ministeeriumi koosseisu piiratusest.

Vastuses nõustuti kontrolliaktis sisalduva seisukohaga, et väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse rakendamise kohta riigihangete seaduses sätestatut tuleks täpsustada, ning et täpsustada tuleks ka vastutava isiku õigusi ja kohustusi.

Piirivalveameti peadirektor teatas, et riigihangetega seotud toimingute täiendavaks reguleerimiseks kinnitas ta riigihangete tegemise juhendi piirivalveasutustele ja Piirivalveameti osakondadele koos lisadega näidisdokumentidest riigihangete planeerimise ja korraldamise kohta.

Peadirektor ei ole nõus audiitorite seisukohaga, et amet ei oleks pidanud sõlmima radaripositsioonide ehitamise lepingut enne, kui temale selle lepinguga riigile võetavate kohustuste rahastamiseks raha on eraldatud. Ta ei nõustunud ka audiitorite arvamusega, et väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse kasutamine radaripositsioonide ehitaja valikuks polnud mõõdapääsmatu.

Politseiameti peadirektor nõustus kontrolliaktis sisalduvate järeldustega ning teatas, et nendega arvestatakse ameti tegevuse korraldamisel.

Päästeameti peadirektor ei vaidlustanud kontrolliaktis sisalduvaid järeldusi. Ta esitas aktis fikseeritu kohta täiendavaid selgitusi, ning teatas, et kinnitab eraldi juhendi hangete korraldamiseks.

4. Riigikontrolli arvamus auditeeritute selgituste kohta

Auditeeritud asutuste juhid suhtusid Riigikontrolli järeldustesse ja ettepanekutesse konstruktiivselt ja on rakendanud rea abinõusid auditi käigus tuvastatud puuduste edasiseks vältimiseks. Nende seisukohad riigihangete seaduse mitmete sätete muutmise või täiendamise osas ühtivad Riigikontrolli omadega.

Riigikontroll aktsepteerib Piirivalveameti antud selgitusi radaripositsioonide hanke korraldamise komplitseerituse osas, kuid ei pea vajalikuks muuta kontrolliaktis sisalduvat järeldust, et selle hanke puhul polnud väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse rakendamine vältimatu ning et amet ei oleks tohtinud lepingut sõlmides võtta riigile aastaiks 2002–2003 konkreetseid rahalisi kohustusi, kuna lepinguga fikseeritud mahus finantseerimine polnud lepingu sõlmimise ajal lõplikult otsustatud.

Jüri Kõrge

Peakontrolör

POLITSEIAMET

Riigikontroll
Narva mnt. 4
15013 TALLINN

Teie 22. 08. 200 2 nr 2-7.1-TR/02/1383
Meie 30. 09. 200 2 nr PA5-1.11/6117

Lugupeetud härra Jüri Kõrge

Vastus Riigikontrolli peakontrolöri otsusele nr 2-6/15

Käesolevaga teatame, et Riigikontrolli peakontrolöri otsuses tehtud ettepanek on võetud arvesse ja rakendatakse edaspidises töös.

Lugupidamisega

Harry Tuul
Politseipeadirektor

Tiina Mäe 612 3068;tiina.mae@pol.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 02.10.02 Reg nr 2-7.1-TR/02/1383

Pagari 1
15060 TALLINN

(0) 612 3000
(0) 612 3011
faks (0) 612 3009
e-post politseiamet@pol.ee

Reg. kood 70000728

PIIRIVALVEAMET

Hr Jüri Kõrge
Peakontrolör
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 22.08.2002 nr 2-7.1-TR/02/1386

Meie/9.09.2002 nr 1-70/7406

Piirivalveameti seisukohad peakontrolöri 22.08.2002.a.
otsuses nr 2-6/15 tehtud ettepanekute rakendamise kohta

Austatud härra Kõrge

Käesolevaga esitame Piirivalveameti seisukohad Teie 22.08.2002.a. otsuses nr 2-6/15 "Riigihangete korraldus Siseministeeriumis ja tema valitsemisala asutustes" (edaspidi Otsus) tehtud ettepanekute (Otsuse alajaotus 1.7. "Ettepanekud" lõik "Ettepanek auditeeritud asutuse juhtidele") rakendamise kohta :

1. Piirivalveameti peadirektori 03.06.2002.a. käskkirjaga nr 143 kinnitati juhendmaterjal "Riigihangete teostamise juhend piirivalveasutustele ja Piirivalveameti osakondadele" (lisa 1) , mis reguleerib järgmisi olulisi momente :
   1) Piirivalveameti hangete osakonnale esitatav riigihangete tellimise ja lähteandmete esitamise kord
   2) riigihanke teostamise asjaajamise toimingute loetelu
   3) lepingu projekti koostamine
   4) hanke teostamine
   5) suhtlemine Riigihangete Ametiga
   6) dokumentide säilitamine.

   Nimetatud dokumendist tuleneb :
   1) hangete läbiviimiseks moodustatavate komisjonide ja konkreetsete ametnike kohustuste ja vastutuse jaotus
   2) pakkumise kutse dokumentide kinnitamise ja viseerimise kord
   3) lepinguprojektide kooskõlastamise kord enne nende esitamist allkirjastamiseks
   4) riigihangete läbiviimise protseduuride täpsustumine.
   5) info olemasolu läbiviidud hangete kohta ning dokumendid on kergesti leitavad.

2. Piirivalveameti peadirektori 19.03.2002.a. käskkirjaga nr 51 kinnitati "Piirivalve 2002.a. riigihangete plaan" (lisa 2). Plaani koostamine on kooskõlas Otsuse ettepanekutega ning võimaldab :
   1) parandada Piirivalveameti hangete osakonna töö rütmilisust
   2) paremini kontrollida hangeteks eraldatud rahaliste vahendite kulutamist.

0003211

Toompea 1
15183 Tallinn
Reg nr 70005186

Sekretär (0) 693 6002
Korrapidaja (0) 693 6003
Faks (0) 693 6012

piirivalve@pv.ee
www.pv.ee

RIIGIKONTROLL
Kiirjärg Reg nr
20.09.2002 2-7.4-TR/02/1386-2

3. Lähtudes riigihangete seaduse uuest redaktsioonist (jõustunud 01.08.2002) saadetakse kõik riigihanke pakkumismenetluses antavad haldusaktid pakkujatele välja vastavalt haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) vorminõuetele.
4. Lisaks eeltoodule väljendavad Piirivalveameti tegutsemist Otsuse ettepanekute vaimus :
   1) vajalike muudatuste sisseviimine töötajate ametijuhenditesse, millega konkretiseeruvad vastavate ametnike kohustused ja vastutus riigihangete teostamisel.
   2) Siseministri 31.05.2002.a. käskkirjaga nr 242 on kinnitatud uus struktuur ja koosseisud, kus peadirektori otsealluvuses on moodustatud siseauditi jaoskond ning eraldiseisev arengu- ja infotehnoloogia osakond.

Kokkuvõtteks täname Riigikontrolli asjaliku ja vajaliku koostöö eest ning kinnitame, et Piirivalveameti käesoleva aasta riigihangetealases tegevuses on arvestatud Teie Otsuses esitatud kriitilisi märkuseid ja ettepanekuid.

Lugupidamisega

Harry Hein
brigaadikindral
Peadirektor

Lisad :
1. Piirivalveameti peadirektori 03.06.2002.a. käskkiri nr 143 ja "Riigihangete teostamise juhend piirivalveasutustele ja Piirivalveameti osakondadele" 10 lehel 1 eks;
2. Piirivalveameti peadirektori 19.03.2002.a. käskkiri nr 51 ja "Piirivalve 2002.a. riigihangete plaan" 2 lehel 1 eks

Matti Mandre 692 2479

1.10
G8
08.07

LISA 1

PIIRIVALVEAMETI
PEADIREKTOR

KÄSKKIRI

Tallinn

03. juuni 2002 nr 143

Juhendmaterjali "Riigihangete teostamise juhend piirivalveasutustele ja Piirivalveameti osakondadele" kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse (RTI 1995, 94, 1628; 1996, 49, 953; 88, 1560; 1997, 29, 447; 40, 622; 52, 833; 73, 1200; 81,1361 ja 1362; 87, 1468; 1998, 28, 356; 36/37, 552; 40,614; 107, 1762; 111, 1833; 1999, 10, 155; 271 ja 274; 27, 391; 29, 398 ja 401; 58, 608; 95, 843 ja 845; 2000, 49, 302; 51, 319 ja 320; 54, 352; 58, 378; 95, 613; 102, 677; 2001, 7, 16) § 39 lg 1, lg 3; § 41 lg 6; § 66 lg 1 p 3, Riigihangete seaduse (RTI 2000, 84, 534; RTI 2001, 40, 224; RTI 2001, 50, 284; RTI 2001, 34, 189) § 2 lg 1, lg 3; § 10 lg 1, lg 7; § 11, Piirivalveameti põhimääruse (RTL 1997, 73, 420; 2001, 106, 1473) p 13, p17, Vabariigi Valitsuse 24.07.2001.a. määruse nr. 256 (RT I 2001, 68, 411) alusel ja seoses vajadusega ühtlustada ning korrastada riigihangete teostamine piirivalves:

1. Kinnitan "Riigihangete teostamise juhendi piirivalveasutustele ja Piirivalveameti osakondadele "(lisatud).

2. Tühistan antud valdkonda varem reguleerinud peadirektori 21.02.1997.a. käskkirja nr 34 ja sellega kinnitatud dokumendi "Riigihangete teostamise kord piirivalveasutustes".

Harry Hein
kolonel

Saata: 1.1, 1.1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 2, 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

KINNITATUD
Piirivalveameti peadirektori
03.06.2002 käskkirjaga nr 143

Riigihangete teostamise juhend piirivalveasutustele ja Piirivalveameti osakondadele

SISSEJUHATUS

Käesoleva juhendi koostamisel on kasutatud järgmisi materjale :

1. Riigihangete seadus (edaspidi RHS) (RT I 2000, 84, 534; 2001, 34, 189; 2001, 40, 224; 2001, 50, 284) .
2. Vabariigi Valitsuse 24.07.2001.a. määrus nr. 256 "Konsolideeritult teostatavate riigihangete objektide loetelu ja pakkumismenetluste korraldajate kinnitamine" (RT I 2001, 68, 411) .
3. Ehitustööde ja ehitiste projekteerimise korraldamise eeskiri. Majandusministri 3.aprilli 2001.a. määrus nr 40 (RT L 2001, 44, 629) .
4. Riigihangete Ameti töötajate poolt aastatel 2000 - 2002 toimunud seminaridel esitatud praktilised soovitused .

A PÕHIMÕISTED JA PIIRMÄÄRAD

I Riigihangete mõiste ja objektid

1. Riigihangeteks on asjade ostmine, ehitustööde ja teenuste (s.h. projekteerimistööd) tellimine, ehitustööde kontsessioonide andmine ning ideekonkursside korraldamine .
2. Riigihangete objektideks on asjad, teenused, ehitustööd, ehitustööde kontsessioonid ja ideekonkursid .
3. Riigihangeteks ei ole ostja poolt asjade ostmine või teenuste tellimine riigiasutuselt, linna- või vallavalitsuselt või kohaliku omavalitsuse asutuselt, samuti Eesti Haigekassa poolt raviteenuste, tervise edendamise ja haiguste ennetamise teenuste tellimine.

II Riigihangete maksumuste piirmäärad

1. Käesolev kord kehtib riigihangete suhtes, mille maksumus on aasta arvestuses

koos käibemaksuga:

- asja ostmise või teenuse tellimise korral 100 000 krooni ja üle selle;
- ehitustöö tellimise korral 500 000 krooni ja üle selle;
- õigusakti eelnõu väljatöötamise tellimise korral 500 000 krooni ja üle selle;
- asja ostmise või teenuse tellimise korral kinnipidamisasutuselt või selle tootmisüksusi haldavalt riigi asutatud äriühingult riigihangete seaduse § 5 lõike 1 punktis 1 nimetatud ostja poolt 500 000 krooni ja üle selle;
- ideelahenduse tellimise korral kõik ideekonkursi autasud ja ideekonkursist osavõtjatele makstavad muud summad kokku 100 000 krooni ja üle selle.

2. Kõigi käesoleva alalõigu p. 1 toodud piirmääradest väiksemate maksumustega hangete teostamine reguleeritakse PVA raamatupidamise sisekorra eeskirjaga.

B RIIGIHANGETE KORRALDAMINE PIIRIVALVES

I Üldreeglid

1. Riigihangete läbiviimist piirivalves ja kõikide vajalike andmete koondamist koordineerib hangete osakond.

1.1. Kõik Piirivalveameti (edaspidi PVA) osakonnad ja piirivalveasutused esitavad PVA hangete osakonnale oma ülema poolt allkirjastatud taotluse jooksval aastal planeeritavate riigihangete kohta (vastavalt lisas 1 näidatud vormile) hiljemalt 15. jaanuariks , kusjuures :

1.2. kui taotluses soovitakse avatud pakkumismenetluse asemel mõnda teist menetlust nagu :

- piiratud pakkumismenetlus (RHS § 55),
- väljakuulutamisega läbirääkimisteta pakkumismenetlus (RHS § 56),
- väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlus (RHS § 57),

siis tuleb hanke tellijal esitada menetlust põhjendav selgitus (kookõla vastava RHS paragrahviga) ;

1.3. PVA staabiosakonnad ja piirivalveasutused peavad oma riigihanke taotlused kooskõlastama PVA staabiülemaga ja PVA logistikaosakonnad PVA logistikaülemaga ;

1.4. Saadud informatsiooni alusel koostab hangete osakond piirivalve riigihangete plaani, mis kinnitatakse peadirektori käskkirjaga .

2. Kinnitatud riigihanke plaani muutmiseks (hangete lisamine ja tühistamine) tuleb soovijal esitada peadirektorile kirjalik selgitav taotlus. Aktsepti saanud muudatus vormistatakse peadirektori käskkirjaga.

3. Piirivalve riigihangete plaani täitmist korraldab PVA hangete osakond ning esitab iga kvartali kohta vastavad aruanded logistikaülemale.

4. Piirivalve riigihangete plaani täitmise eest vastutab hangete osakonna ülem.
5. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 24.01.2001.a. määrusele nr. 256 teostatakse alates 01.07.2002.a. alljärgnevate objektide riigihanked konsolideeritult :

   Riigihangete Keskuse kaudu :
   - bensiin
   - diislikütus
   - universaalkerega autod
   - sedaankerega autod
   - kirjapaber
   - trükipaber
   - köitjad ja seonduvad lisandid
   - personaalarvutid

   Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutuse kaudu :
   - telefoni- ja andmeedastuse teenused
   - võrkudevahelised teenused.
6. Konsolideeritud riigihangetega seotud toimingud piirivalve süsteemis teostab PVA hangete osakond .
7. Muud piirivalve riigihanked teostab üldjuhul PVA hangete osakond.
8. Kui piirivalveasutused või PVA teised osakonnad soovivad teostada muud riigihanked iseseisvalt, siis tuleb neil teha vastav taotlus peadirektorile.
9. Otsustus hanke teostaja kohta näidatakse ära peadirektori käskkirjaga (vt. juhendi B osa I alalõigu p. 11.2.) .
10. Kui piirivalveasutus või PVA osakond tellib riigihanke teostamise PVA hangete osakonnalt, siis tuleb tal hangete osakonnale esitada ülema või teda asendava isiku poolt allkirjastatud kirjalik taotlus, mis peab piirivalveasutuste ja PVA staabiosakondade puhul olema kooskõlastatud PVA staabiülemaga ning PVA logistikaosakondade puhul PVA logistikaülemaga. Taotluses näidata ära :
    - asja või teenuse täpne nimetus ja kirjeldus (liik, mark, tüüp, tähistus jne.) ;
    - tähtaeg, milliseks on asja või teenust vaja, arvestades, et riigihanke teostamiseks kulub minimaalselt 38-40 kalendripäeva ;
    - kriteeriumid , tehnilised nõuded ja tingimused, mille põhjal hinnata ja võrrelda esitatud pakkumisi ;
    - ettepanek isikute kohta, keda soovitakse lülitada hanget teostavasse komisjoni ;
11. Riigihanke teostamise asjaajamine koosneb järgmistest toimingutest :

11.1 Saadud tellimuse alusel koostab hangete osakond hanke algatamiseks peadirektori käskkirja projekti, mis peab enne allakirjutamisele esitamist olema viseeritud hangete osakonna, hanke tellija, finantsosakonna, üldosakonna õigusjaoskonna ja sisekontrolli jaoskonna ning logistikaülema poolt;

11.2 Peadirektori käskkirjaga (näidis lisas 2) :
- antakse korraldus vastava hanke algatamiseks koos pakkumismenetluse liigi ja teostava allüksuse näitamisega ;
- nimetatakse hanke korraldamise eest vastutav isik, kelle ülesandeks on riigihangete seadusest tulenevate hanke protseduurilistest nõuetest kinnipidamise kindlustamine ;
- moodustatakse hanke läbiviimise komisjon, kelle ülesanneteks on :
  1) töötada välja algatatava riigihanke pakkumise kutse dokumendid;
  2) kinnitada pakkumise kutse dokumendid, olles need eelnevalt kooskõlastanud üldosakonna õigusjaoskonna ja sisekontrolli jaoskonnaga ;
  3) teeb ettepanekud pakkujate kvalifitseerimiseks, pakkumiste tagasilükkamiseks või vastavaks tunnistamiseks ;
  4) teeb ettepaneku edukaks tunnistatud pakkuja nimetamiseks ;

11.3 Pakkumise kutse dokumendid loetakse kinnitatuks pärast eelmises punktis viidatud komisjoni protokollitud otsust (näidis lisas 6) ja kutsedokumentide viseerimist komisjoni esimehe poolt ;

11.4 Hange kuulutatakse välja elektrooniliselt Riigihangete Registris avaldamisega
(ka B osa IV alalõigu p.1. toodud juhul teeb seda PVA hangete osakond mistõttu PVA teised osakonnad või piirivalveasutused peavad edastama hangete osakonnale teate hanke väljakuulutamise sooviga Riigihangete Registris) ;

11.5 Väljastatakse pakkumise kutse dokumendid , mille kohta tehakse märge registreerimislehele (näide lisas 7) ;

11.6 Võetakse vastu ettenähtud tähtajaks saabunud pakkumised , mille kohta antakse pakkujale tähik, millele on märgitud pakkumise kättesaamise päev ja kellaaeg ning mis allkirjastatakse nii pakkumise vastuvõtja kui üleandja poolt (näidis lisas 8) ;

11.7 Komisjon teostab pakkumiste avamise, kvalifikatsiooni ja vastavuse kontrolli, millede tulemused fikseeritakse vastavate protokollidega (näidised lisas 3), mis saadetakse 3 päeva jooksul pärast komisjoni otsust kõikidele pakkujatele ;

11.8 Komisjon teostab pakkumiste hindade avamise , selgitab eduka pakkuja ja vormistab sellekohase protokolli (näidis lisas 4) ;

11.9 Peadirektori käskkirjaga (näidis lisas 5) kinnitatakse edukaks tunnistatud pakkumine ja antakse korraldus hanke teostamiseks (lepingu sõlmimiseks);

11.10 Pärast peadirektori käskkirja ilmumist saadetakse 3 päeva jooksul kõikidele pakkujatele teade edukaks tunnistatud pakkuja kohta ;

11.11 Kirjalik hankeleping sõlmitakse mitte varem kui 14 päeva möödudes edukaks tunnistatud pakkumise esitanud pakkujale teate väljasaatmisest, kuid mitte enne pakkumise vastuvõtmist (edukas pakkumine loetakse vastuvõetuks 14 päeva möödumisel arvates selle edukaks tunnistamisest) ;

11.12 Hiljemalt 10 päeva jooksul pärast hankelepingu sõlmimist esitatakse Riigihangete Ametile elektrooniliselt vastav deklaratsioon (ka B osa alalõigu IV p.1. toodud juhul teeb seda PVA hangete osakond, mistõttu PVA teised osakonnad või piirivalveasutused peavad talle 5 päeva jooksul pärast lepingu sõlmimist edastama teate lepingu sõlmimise kuupäeva ja maksumuse kohta) ;

11.13 Hiljemalt 10 päeva jooksul pärast lepinguliste kohustuste täitmist esitatakse Riigihangete Ametile elektrooniliselt vastav aruanne (ka B osa alalõigu IV p. 1. toodud juhul teeb seda PVA hangete osakond, mistõttu PVA teised osakonnad või piirivalveasutused peavad talle 5 päeva jooksul pärast lepinguliste kohustuste täitmist edastama teate lepinguliste kohustuste täitmise kuupäeva kohta) .

12 Kui riigihanke teostab piirivalveasutus iseseisvalt, siis realiseeritakse eelmises punktis loetletud toimingud piirivalveasutuse tasemel .

II Lepingu projekti koostamine

1. Kui piirivalveasutus algatas ja teostas hankekonkursi iseseisvalt, siis sõlmitakse hankeleping piirivalveasutuse poolt.
2. Kui riigihange telliti PVA hangete osakonnalt või algatas selle hangete osakond, siis koostab ja kinnitab hankelepingu tingimused pakkumise kutse dokumentide juurde I alalõigu p. 11.2. näidatud komisjon, kusjuures hanke tellijal on kohustus anda vajaduse korral täiendavat informatsiooni .
3. PVA peadirektori poolt sõlmitavad hankelepingud peavad enne allkirjastamisele esitamist olema viseeritud I alalõigu p. 11.2. viidatud komisjoni esimehe, hangete osakonna lepingute jaoskonna, üldosakonna õigusjaoskonna ja sisekontrolli jaoskonna, hanke tellija, finantsosakonna ning logistikaülema poolt.
4. Kõigi käesoleva alalõigu p. 3. nõutud viseeringute olemasolu eest enne lepingu projekti peadirektorile allakirjutamiseks esitamist vastutab hanget korraldava komisjoni esimees (vt. I alalõigu p. 11.2.).

III Hanke teostamine

1. Hanke teostamine peab toimuma kooskõlas sõlmitud lepinguga. Piirivalve poolt jälgib lepingu täitmist hanke tellija (piirivalveasutus, PVA osakond) ja finantsosakond kui rahaliste maksete teostaja .
2. Hanke lõpptulemi (kaup, teenus, objekt) vastuvõtmisel kontrollitakse tulemi vastavust nõutud kvaliteedile ja teistele tingimustele, misjärel vormistatakse üleandmise-vastuvõtu dokument. Seejärel teostatakse raamatupidamiskanne vastavuses raamatupidamise sisekorra eeskirjale.

3. Hange loetakse lõppenuks , kui leping on mõlemapoolselt täidetud .

IV Suhtlemine Riigihangete Ametiga

1. Iseseisvalt riigihanke teostanud piirivalveasutus esitab PVA hangete osakonnale teated vastavalt käesoleva juhendi B osa I alalõigu punktides 11.4., 11.12. ja 11.13. nõutule ning viimane edastab informatsiooni elektrooniliselt Riigihangete Ametile vastavuses Riigihangete seadusega .
2. PVA poolt väljakuulutatud ja läbiviidud riigihangete aruandluse teostab elektrooniliselt PVA hangete osakond .

V Dokumentide säilitamine

1. Kõikide Piirivalveameti kaudu teostatud riigihangete kohta seatakse sisse eraldi dokumentide register (kaust), kuhu koondatakse iga hanke kohta järgmised dokumendid :
   - hanke tellimiskiri või selle koopia ;
   - koopia peadirektori käskkirjast hanke algatamiseks (B osa I alalõigu p. 11.2.);
   - koopia pakkumise kutse dokumentidest ;
   - koopiad pakkujate kvalifitseerimise, vastavaks- ja edukaks tunnistamise protokollidest (B osa I alalõigu punktid 11.7. ja 11.8.) ;
   - koopia peadirektori käskkirjast konkursi tulemuste kinnitamise ja hanke teostamise kohustamise kohta (B osa I alalõigu p. 11.9.) ;
   - lepingu koopia .
2. Nimetatud dokumentide eelneva ja jooksva aasta registreid (kaustu) ning kõiki sama perioodi riigihangete pakkumisi säilitatakse PVA hangete osakonnas. Nende edasist hoidmist korraldatakse vastavalt PVA peadirektori 03.04.1998.a. käskkirjaga nr 73 kinnitatud "Piirivalveameti asjaajamiskorrale".
3. Piirivalveasutuste poolt teostatud riigihangete kohta säilitatakse hankega seotud dokumendid V alalõigu p. 1. ja p. 2. näidatud viisil ja mahus hanke teostanud piirivalveasutuses. PVA hangete osakond koondab nende hangete kohta eraldi registrisse hanke teostanud piirivalveasutuse teated vastavalt käesoleva juhendi B osa I alalõigu punktidele 11.12. ja 11.13.

Matti Mandre, 6 922 479

Riigihangete teostamise juhend piirivalveasutustele ja Piirivalveameti osakondadele

LISAD

LISA 1

Piirivalveasutus : .....

2002.aastal planeeritavad riigihanked

Jrk. nr.	Hanke sisu	Eeldatav konkursi pakkumismenetluse liik	Orienteeruv maksumus	Hanke teostamise tähtaeg

Piirivalveasutuse (PVA osakonna) ülem :

LISA 2

NÄIDIS

PIIRIVALVEAMETI
PEADIREKTOR

KÄSKKIRI

Tallinn märts 2002 nr

..... hankimine

Vabariigi Valitsuse seaduse (RTI 1995, 94, 1628; 1996, 49, 953; 88, 1560; 1997, 29, 447; 40, 622; 52, 833; 73, 1200; 81,1361 ja 1362; 87, 1468; 1998, 28, 356; 36/37, 552; 40,614; 107, 1762; 111, 1833; 1999, 10, 155; 271 ja 274; 27, 391; 29, 398 ja 401; 58, 608; 95, 843 ja 845; 2000, 49, 302; 51, 319 ja 320; 54, 352; 58, 378; 95, 613; 102, 677; 2001, 7, 16), Riigihangete seaduse (RTI 2000, 84, 534) § 54 alusel ning lähtudes piirivalve 2002.a. riigihangete plaanist:

1. Teostada Riigihangete seaduse §54 alusel avatud pakkumismenetlusega riigihange ..... hankimiseks.

2. Käesoleva käskkirja punktis 1 toodud riigihanke teostamise eest määran vastutavaks isikuks ..... ülema .....

3. Moodustan käesoleva käskkirja punktis 1 nimetatud riigihanke läbiviimiseks komisjoni koosseisus:
Esimees: .....(nimi, ametikoht, ametinimetus).....
Liikmed: .....(nimi, ametikoht, ametinimetus).....
.....(nimi, ametikoht, ametinimetus).....

4. Komisjonil koostada ja kinnitada käesoleva käskkirja punktis 1 nimetatud riigihanke konkursi pakkumise kutse dokumendid.

5. Komisjonil esitada ettepanekud pakkumiste tagasilükkamiseks, vastavaks tunnistamiseks ning edukaks tunnistatud pakkuja nimetamiseks hiljemalt ..... nädalal.

Harry Hein
kolonel

Saata : .....

LISA 3
NÄIDIS

Piirivalveameti poolt korraldatud avatud pakkumise konkursi pakkumiste avamise protokoll.

Pakkumise sisu: .....(hanke nimetus, kood).....
Hanke tellijaks ja korraldajaks on Piirivalveamet
Pakkumise kutse dokumentides ettenähtud tähtajaks esitasid oma pakkumised:

1.....
(Firma nimi ja registrikood)
Esitatud dokumentide vastavus pakkumise kutse juhendis nõutule.....
2.....
(Firma nimi ja registrikood)
Esitatud dokumentide vastavus pakkumise kutse juhendis nõutule.....

3.....
(Firma nimi ja registrikood)
Esitatud dokumentide vastavus pakkumise kutse juhendis nõutule.....
Jne.....

Pakkumiste avamise juures viibisid:
Piirivalveameti
poolt:.....
.....
Pakkujate esindajatest olid kohal:
Firma nimi Pakkuja esindaja Allkiri
.....
.....

Pakkumiste avamise ajal tehtud avaldused, märkused:
Avaldaja Sisu Pakkumiste avamise komisjoni seisukoht
.....
.....

Pakkumiste avamine viidi läbi "...."..... 2002.

Pakkumiste avamise komisjoni liikmete avaldus
Deklareerin , et mul ei ole pakkujatega ametialaseid ega isiklikke suhteid.

Ees-ja perekonnanimi	kuupäev	allkiri
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

.....
protokollija (tel.....)

NÄIDIS

.....riigihanke (kood...) läbiviimise komisjoni protokoll

Pakkujate kvalifitseerimine

Konkursile esitasid oma pakkumised:
1.....Pakkumise esitanud firma nimi).....
2.....Pakkumise esitanud firma nimi).....
3. ..jne....

Komisjon koosseisus:
Esimees: ... (nimi, ametinimetus, ametikoht).....
Liikmed: ... (nimi, ametinimetus, ametikoht).....
... (nimi, ametinimetus, ametikoht).....

Läbi vaadanud pakkujate poolt pakkumise koosseisus esitatud dokumendid otsustas:

1. Pakkumise kutse dokumentides ära toodud pakkujate kvalifitseerimise nõuetele vastasid järgmiste pakkujate poolt esitatud dokumendid:
1).....
2).....
3)....jne.....

2. Pakkumise kutse dokumentides ära toodud pakkujate kvalifitseerimise nõuetele ei vastanud järgmiste pakkujate esitatud dokumendid:
1).....
2)...jne..... järgmistel põhjustel:
.....

Tallinn "...".....2002

Komisjoniliikmete allkirjad:

.....
.....
.....
.....

.....
Protokollija(...tel...)

LISA 4
NÄIDIS

Piirivalveameti poolt korraldatud avatud pakkumise konkursi pakkumiste hindade avamise protokoll.

Pakkumise sisu:.....(riigihanke nimetus, kood).....
Hanke tellijaks ja korraldajaks on Piirivalveamet
Pakkumise kutse dokumentides ettenähtud tähtajaks esitasid oma pakkumised:

1.....
(Firma nimi ja registrikood)
Pakkumise hind.....

2.....
(Firma nimi ja registrikood)
Pakkumise hind.....

3.....jne.....

Pakkumiste avamise juures viibisid:
Piirivalveameti poolt .....
.....
Pakkujate esindajatest olid kohal:
Firma nimi Pakkuja esindaja Allkiri
.....
.....

Pakkumiste avamise ajal tehtud avaldused, märkused:
Avaldaja Sisu Pakkumiste avamise komisjoni seisukoht
.....
.....

Pakkumiste avamine viidi läbi "...."..... 2002. Kell .....

Komisjoniliikmete allkirjad

Ees-ja perekonnanimi	kuupäev	allkiri
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....		

protokollija (...tel...)

NÄIDIS

.....riigihanke (kood...) läbiviimise komisjoni protokoll

Pakkumiste vastavaks tunnistamine

Konkursile esitasid oma pakkumised:
1.....pakkuja nimi, registrikood.....
2 .....pakkuja nimi, registrikood.....
3...jne.....

Komisjon koosseisus:
Esimees: .....(nimi, ametinimetus, ametikoht).....
Liikmed: .....(nimi, ametinimetus, ametikoht).....
.....(nimi, ametinimetus, ametikoht).....
Läbi vaadanud pakkujate poolt esitatud pakkumiosed otsustas:

1. Pakkumise kutse dokumentides esitatud nõuetele vastasid järgmiste firmade pakkumised
1).....
2).....
2. Pakkumise kutse dokumentides esitatud tingimustele ei vastanud järgmiste firmade pakkumised:
1).....
2)..... Järgmistel põhjustel:.....

Tallinn "...".....2002.

Komisjoniliikmete allkirjad:

.....
.....
.....

.....
Protokollija (..tel..)

LISA 5

NÄIDIS

KÄSKKIRI

Tallinn aprill 2002 nr

..... riigihanke tulemuste kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse (RTI 1995, 94, 1628; 1996, 49, 953; 88, 1560; 1997, 29, 447; 40, 622; 52, 833; 73, 1200; 81,1361 ja 1362; 87, 1468; 1998, 28, 356; 36/37, 552; 40,614; 107, 1762; 111, 1833; 1999, 10, 155; 271 ja 274; 27, 391; 29, 398 ja 401; 58, 608; 95, 843 ja 845; 2000, 49, 302; 51, 319 ja 320; 54, 352; 58, 378; 95, 613; 102, 677; 2001, 7, 16) , Riigihangete seaduse (RTI 2000, 84, 534; 2001,40,224; 2001,50,284; 2001,34,189) § 46, § 52 ja esitatud pakkumise hindamise komisjoni otsuse alusel:

1. Tunnistada edukaks:
.....pakkumine kui piirivalvele soodsaim pakkumine.

2.Piirivalveameti hangete osakonnal valmistada ette henkelepingu projekt.

Harry Hein
kolonel

Saata: 1.1.1; 1,4;1.5; 1.7; 1.9;1.10; 1.11.

NÄIDIS

.....riigihanke (kood...) läbiviimise komisjoni protokoll
Pakkumise edukaks tunnistamine

Piirivalveameti peadirektori ..... käskkirjaga nr .....moodustatud komisjon koosseisus:

Esimees: .....(nimi, ametinimetus, ametikoht).....
Liikmed: .....(nimi, ametinimetus, ametikoht).....
.....(nimi, ametinimetus, ametikoht).....
läbi vaadanud ja analüüsinud esitatud pakkumisi otsustas:
Konkursile esitatud ja vastavaks tunnistatud pakkumiste hulgast tunnistada edukaks:

1. .....(firma nimi, registrikood)..... pakkumine kuna antud pakkumine sai pakkumise kutse dokumentides toodud hindamiskriteeriumite alusel kõige rohkem punkte(on piirivalvele soodsaim pakkumine).

Tallinn "....."..... 2002.

Komisjoniliikmete allkirjad
.....
.....
.....

.....
Protokollija (...tel...)

LISA 6
NÄIDIS

.....riigihanke (kood..) läbiviimise komisjoni protokoll

Peadirektori "..." ..... 2002 käskkirjaga nr..... moodustatud komisjon koosseisus:
Esimees: .....(nimi, ametikoht, ametinimetus).....
Liikmed: .....(nimi, ametikoht, ametinimetus).....
.....(nimi, ametikoht, ametinimetus).....

koostanud pakkumise kutse dokumendid riigihanke.....(kood...) teostamiseks ning analüüsinud nende vastavust hanke läbiviimiseks püstitatud tingimustele

o t s u s t a s :

1. Kinnitada pakkumise kutse dokumendid
2. Komisjoni esimehel viseerida kõik pakkumise kutse dokumendi lehed, kaasa arvatud lisad.

".....".....2002

Komisjoni esimees.....
Liikmed.....
.....

LISA 7
NÄIDIS

..... kood..... Tähtaeg.....

Jrk.nr.	Firma nimi tel / fax	Esindaja nimi	Allkiri ja kuupäev
1.	NORD INFLATABLES 055 53960 NORDINFLATABLES@HOT.EE	KAASIK.	15.04.02
2.	JAKARI MARINE OÜ 6398993 fax 6398994	JAAK ONNUK	17.04.02
3.	AS FT Projekt t. 6010205 f. 6010208	TÕNU KIVISTIK	18.04.2002
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			

LISA 8
NÄIDIS

Jääb pakkumise vastuvõtjale

Piirivalveameti hange. ..... viide .....

..... pakkumise vastu võtnud ..... aprill 2002 .kell.....

Andis üle Võttis vastu

Jääb pakkujale

Piirivalveameti hange. ..... viide .....

..... pakkumise vastu võtnud .....aprill.2002 kell .....

Andis üle Võttis vastu

1.10

213
20.03 Lõe

LISA 2

PIIRIVALVEAMETI
PEADIREKTOR

KÄSKKIRI

Tallinn

19. märts 2002 nr 51

Piirivalve 2002. a riigihangete
plaani kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse (RTI 1995, 94, 1628; 1996, 49, 953; 88, 1560; 1997, 29, 447; 40, 622; 52, 833; 73, 1200; 81,1361 ja 1362; 87, 1468; 1998, 28, 356; 36/37, 552; 40,614; 107, 1762; 111, 1833; 1999, 10, 155; 271 ja 274; 27, 391; 29, 398 ja 401; 58, 608; 95, 843 ja 845; 2000, 49, 302; 51, 319 ja 320; 54, 352; 58, 378; 95, 613; 102, 677; 2001, 7, 16) § 39 lg 1, 3; § 41 lg 6; § 66 lg 1 p 3; Piirivalveameti põhimääruse (RTL 1997, 73, 420; 2001, 106, 1473) p 13, p 17 alusel:

1. Kinnitan "Piirivalve 2002. a riigihangete plaani" (lisatud).

2. Piirivalveameti hangete osakonnal juhinduda riigihangete teostamisel käesoleva käskkirja p 1 kinnitatud riigihangete plaanist.

3. Kohustan 2002. a riigihankeid tellivaid piirivalveasutusi ja Piirivalveameti osakondi esitama hangete osakonnale tähtaegselt (Piirivalve 2002. a riigihangete plaani 6. veerg) ja kinnitatult hangete teostamiseks vajalikud algandmed (spetsifikatsioonid, kirjeldused, tehnilised andmed jne).

Harry Hein
kolonel

Saata: 1.1; 1.1.1; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.8; 1.9; 1.9.2; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14

KINNITATUD
peadirektori
19.03.2002
käskkirjaga nr 57

Piirivalve 2002. a riigihangete plaan

Jrk. nr.	Riigihanke objekt	Hanke tellija	Eeldatav pakkumis-menetlus	Orienteeruv maksumus	Tellijapoolsete lähte-andmete esitamise tähtaeg	Hanke algatamise tähtaeg
1.	Valga Piirivalvepiirkonna varustamine Lihatoodetega	Valga PVP	avatud	190000	12.nädal	14.nädal
2.	Arvutikuvarite hange	Side- ja valvetehnika os.	avatud	400000	12.nädal	14.nädal
3.	Personaalarvutite hange	Side- ja valvetehnika os.	avatud	700000	12.nädal	14. Nädal
4.	Autokütuse (bensiin, diisel) jaeost	Tehnikaosak.	avatud	6350000	Aeg täpsustamisel	
5.	Kerge kütteõli (ahjukütuse) ost	piirkonnad, asutused	avatud	1200000	13.nädal	15.nädal
6.	Diislikütuse hulgiost	PVLÜD	avatud	3000000	Aeg täpsustamisel	
7.	Riigihange liisingfirma leidmiseks (PVK juurdeehituse rahastamine)	Finantsosak.	avatud	19500000	Aeg täpsustamisel	
8.	Kontorimööbli hange (Põhja PVP, PVA, Kagu PVP)	Põhja PVP Kagu PVP PVA	avatud	828000	13.nädal	15.nädal
9.	Piirivalvelaeva PVL-201 "Reet" remont	PVLÜD	avatud	150000	13.nädal	15.nädal
10.	Laevade ja kaatrite hooldus ja remont	PVLÜD	avatud	900000	14.nädal	16.nädal
11.	Piirivalvekaatri PVK- 006 remont	Hiiumaa PVP	avatud	150000	14.nädal	16.nädal
12.	Piirivalvekaatri PVK-037 pontoonide Remont	Saaremaa PVP	avatud	250000	14.nädal	16.nädal
13.	Paljundusmasinate ja faksiaparaatide Hange	Ida-Viru PVP PVA	avatud	345000	15.nädal	17.nädal

14.	PVL-103 "Pikker" peamasinate Remont	PVLÜD	avatud	enne defek-teerimist ei saa määrata	15.nädal	17.nädal
15.	Diiselgeneraatori hange Piirisaare Piiripunktile	Kinnisvara Osakond	avatud	200000	15.nädal	17.nädal
16.	Piirivalve objektide ja hoonete elektripaigaldiste mõõtmine	Kinnisvara Osakond	avatud	330000	16.nädal	18.nädal
17.	Andmebaasi litsentside hooldus	Side- ja val-vetehnika os.	ühelt pakkujalt	300000	17.nädal	19.nädal
18.	Dokumendihalduse süsteemi hange	Side- ja val-vetehnika os	avatud	500000	17.nädal	19.nädal
19.	Riigihange piirivalve erimärgiga- ja väeosalippude hankimiseks	Üldosakond	avatud	200000	18.nädal	20.nädal
20.	Koopiapaberi hange	Üldosakond	avatud	188000	18.nädal	20.nädal
21..	Välislähetuste reisiteenused (piletid)	Üldosakond	avatud	500000	19.nädal	21.nädal
22.	Väliskülalistele meenete hange	Üldosakond	avatud	100000	19.nädal	21.nädal
23.	Toonerite hange	Üldosakond	avatud	1000000	20.nädal	22.nädal
24.	Kantseleitarvete hange	Üldosakond	avatud	500000	20.nädal	22.nädal
25.	Reisidokumentide kontrolliseadmete hange	Piiriosakond	avatud	150000	21.nädal	23.nädal
26.	Spordijalatsite hange	Hangeteos.	avatud	367500		23.nädal
27.	Meeste kombinesoonide ja välipükste hange	Hangeteos.	avatud	550000		24.nädal
28.	Meeste vormisärkide hange	Hangeteos.	avatud	220000		24.nädal
29.	Roheliste T-särkide hange	Hangeteos.	avatud	160000		25.nädal
30.	Soojenduspesu hange	Hangeteos.	avatud	220000		25.nädal

31.	Spordidresside hange	Hangeteos.	avatud	107000		29.nädal
32.	Meeste lühikeste jopede hange	Hangeteos.	avatud	178500		30.nädal
33.	Piirivalvekooli juurdeehituse sisustuse ja õppetehnoloogia hange	Kinnisvara osakond	avatud	4500000	Aeg täpsustub liising-lepinguga	
34.	Köögiseadmete hange Piirivalvekooli juurdeehitusele	Hangeteos.	avatud	1400000	Aeg täpsustub liising-lepinguga	
35.	Puuvillaste sokkide hange	Hangeteos.	avatud	245000		31.nädal
36.	Poolsaabaste hange	Hangeteos.	avatud	700000		32.nädal
37.	Talvekummikute hange	Hangeteos.	avatud	500000		32.nädal
38.	Naiste saabaste hange	Hangeteos,	avatud	120000		33.nädal
39.	M nahkkinnaste (voodriga) hange	Hangeteos	avatud	170000		34.nädal
40.	Mereseire infosüsteemi projekteerija leidmise hankekonkurss ja projekteerimise alustamine	Side- ja valvetehnika os.	avatud	1000000	33.nädal	35.nädal
41	5 piirikaarti (Pärnu PVP tegutsemisalal)	Piiriosakond	avatud	500000	43.nädal	45.nädal
42	Mereseiresüsteemi raadiosidelinkide hange	Side- ja valvetehnika os.	avatud	3000000	Aeg täpsustub laenu-lepinguga	

Märkused :

1. Kui piirivalveasutusel (PVA osakonnal) tekib vajadus hankeplaani täiendavate hangete lisamiseks, siis tuleb selleks peadirektorile esitada kirjalik selgitav taotlus, mis on kooskõlastatud finantsosakonna poolt;

2. Kui hanke tellinud piirivalveasutus (PVA osakond) soovib mõne plaanilise hanke tühistamist, siis tuleb hanke tellijal esitada peadirektorile vastav kirjalik taotlus, mis on kooskõlastatud PVA finantsosakonna poolt ;

3. Veerus 6. nõutud tellijapoolsed lähteandmed peavad vastama juhendmaterjali " Riigihangete teostamise juhend piirivalveasutustele ja PVA osakondadele" nõuetele ning loetakse tähtaegselt esitatuks pärast hangete osakonna poolset aktsepteerimist.

4. Kui hanke tellija hilineb tellitava hanke lähteandmete (vt. tabeli 6. veerg) esitamisega , siis nihkub samavõrra edasi ka hanke algatamise tähtaeg (vt. tabeli 7. veerg).

RIIGIHANGETE AMET
Public Procurement Office

Hr Jüri Kõrge
Peakontrolör
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 Tallinn

Teie 22.08.2002 nr 2-7.1-TR/02/1382
Meie 10.09.2002 nr 1-1/639

Peakontrolöri otsuse kohta seisukoha võtmine

Lugupeetud härra Kõrge

Saatsite meile seisukoha võtmiseks peakontrolöri otsuses 22. augustist 2002. a. nr 2-6/15 "Riigihangete korraldus Siseministeeriumis ja tema valitsemisala asutustes" tehtud ettepaneku väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse rakendamise põhjendatust puudutavas osas.

Riigihangete Amet vaatab üle kõik riigihangete registrile saabuvad väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluste korraldamise teated. Kui ostja poolt esitatud teates on kas sisulisi või vormilisi puudusi, võetakse ostjaga viivitamata ühendust telefoni teel ja kuni puuduste kõrvaldamiseni ei omistata teatele viitenumbrit ning andmeid ei avalikustata veebilehel. See tähendab, et Riigihangete Amet tegeleb alates riigihangete seaduse jõustumisest väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse korraldamise teadet saades selles esitatud ostja põhjenduste asjakohasuse hindamisega, kuid lähtub seejuures rangelt riigihangete seaduses vastava pakkumismenetluse kohta sätestatust ja ulatusest, mida võimaldavad riigihangete registri pakkumismenetluse valiku põhjendust puudutavad väljad.

Riigihangete Ameti poolt läbiviidud 2001. a. II-IV kvartalis korraldatud riigihangete pakkumismenetluste analüüs näitas 46,2%-list väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluse osatähtsust kõigist pakkumismenetlustest. Siiski on väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetluste osatähtsuse muutmine võimalik vaid nimetatud pakkumismenetluse kohta riigihangete seaduses sätestatud tingimuste muutmise- ja täpsustamisega. Ettepanek muuta ja täpsustada riigihangete seaduse §-is 57 sätestatut oli üks nendest ettepanekutest, millega Riigihangete Amet pöördus käesoleva aasta aprillis (meie kiri 15. aprillist 2002 nr 1-2/220) Majandusministeeriumi poole, põhjendades riigihangete seaduse muutmise vajadust. Vastuskirjas 28. maist 2002 nr 8/5351-1 toetas Majandusministeerium riigihangete seaduse muutmise ja täiendamise ettepanekut ning lubas eelnõu ettevalmistamiseks moodustada töögrupi juba lähiajal.

Lugupidamisega

Ülo Sarv
Peadirektor

Angelika Timusk 6201 834

Kiriku 2
10130 Tallinn
ESTONIA

Tel: (372) 620 1811
Fax: (372) 631 1602
e-mail: info@rha.gov.ee

Reg nr 70003170
Hansapank kood 767
Arve nr. 221002169595

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 11.09.2002 Reg nr 2-7.4-TR/02/1382-2